JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1858. Zaturdag, 27 November. N°. 95.

HOOFD-BUREAU: Te **Batavia** bij H. M. VAN DORP; te **Samarang** bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te **Soerabaija** bij E. FUHRI & Co., te **Pasaroean** bij WEIJERMANS & Co., te **Cheribon** bij BLOK & RUZETTE en voor **Nederland** bij J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te **Amsterdam.**

Prijs der half jaar voor *Batavia*.................... *f* 12,50.
„ „ „ „ „ *Java*.................... „ 15,—.
„ „ „ „ „ *Buitenbezittingen*.......... „ 17,50.
„ „ „ „ „ *Nederland*.................. „ 22,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven **franco.**

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der **Advertentiën** is **50** cents voor de Vijf woorden
Bij eerste of meerdere herhaling **25** „ „ „ „ „
Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behooren twee
BIJVOEGSELS.

BERIGT.

Bij de onlangs plaats gevonden hebbende aanbieding van een inteekeningsbillet op den achtsten jaargang van den *Java-Bode*, meenen Redactie en Uitgevers het publiek te mogen wijzen op de uitbreiding, welke gedurende het jaar 1858, aan dat blad gegeven is, en welke niet dan met opoffering van aanzienelijke kosten en met inspanning van alle krachten werd tot stand gebragt. Wanneer men den jaargang 1858 met de vorige jaargangen vergelijkt, zal men bespeuren, dat dit jaar bijna het dubbele van vroegere jaren geleverd is; dat het plaatselijk en politiek nieuws en de handelsberigten zeer zijn vermeerderd en verbeterd en, in bijna elk nommer, eenige questie van den dag, meer of minder uitvoerig, is besproken geworden.

De Redactie heeft zich, zoo als uit de laatste nommers van het Blad blijkt, van de medewerking van kundige en op de hoogte van hun tijd zijnde correspondenten in *Nederland* voorzien, die zich steeds beijveren zullen, in een aangenamen, degelijken en boeijenden vorm, al datgene mede te deelen, wat er in het moederland belangrijks voorvalt, terwijl de tijdingen uit het buitenland regelregt uit *Londen*, *Brussel*, *Parijs*, *Marseille*, *Leipzig* en *Alexandrië* worden ontvangen, en de redactie dus in staat is, de laatste *Europesche* en *Amerikaansche* berigten mede te deelen.

Hebben Redactie en Uitgevers van hunne zijde meer gegeven dan aanvankelijk was toegezegd, aan de andere zijde heeft ook het publick getoond, hunne pogingen op prijs te stellen, zoowel door eene ruime inteekening als door het plaatsen van advertentiën, welke beiden die van andere op Java uitgegeven bladen aanzienlijk overtreffen.

Om echter op den tegenwoordigen kostbaren voet te kunnen voortgaan, is het noodig, dat ook het publiek dezelfde welwillendheid als tot heden blijve betoone. Hopende op de voortdurende ondersteuning van het Indisch publiek, dat reeds zoo vele jaren den *Java-Bode* zijne krachtige bescherming heeft genomen, zullen Redactie en Uitgevers geene moeite en kosten ontzien, om nog mogelijke verbeteringen aan hun Blad aan te brengen en onder anderen, telken male, dat de tijd zulks toelaat, op den dag der aankomst van de landmail, een buitengewoon nommer uitgeven, dat nog tijdig met den extrapost over *Java* zal worden verzonden, terwijl de Uitgevers zich voorstellen, onmiddelijk na de ontvangst van het daartoe bestelde materieël, het blad in een bevalliger formaat en met eene nieuwe, duidelijke letter het licht te doen zien.

Redactie en Uitgevers.

Civiel Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de zendeling-leeraar bij de Hervormde gemeente te Koepang (Timor) *G. Heijmering.*

Uit zijne betrekking, de commies op het policiekantoor te Macassar *C. G. Pieloor.*

Benoemd:

Tot secretaris der residentie Bagelen, tevens vendumeester aldaar, de secretaris, magistraat, vendu- en havenmeester der residentie Banda *M. H. W. Nieuwenhuijs.*

Bevorderd:

Tot controleur der tweede klasse bij het binnenlandsch bestuur in de assistent-residentie Benkoelen, de controleur der derde klasse *J. E. van den Bor.*

Goedgekeurd:

Dat door den Resident van Banda,

Is Benoemd:

Tot lid der sub commissie van onderwijs aldaar, de predikant der protestansche gemeente te Banda *E. J. C. van den Berg.*

Schutterijen, enz.

Benoemd:

Tot eersten luitenant, commandant van het detachement pradjoerits te Tjandjoer (Preanger Regentschappen), radhen *Wangsa Nagara.*

BIJ DE SCHUTTERIJ TE DJOCJOCARTA.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, de eerste luitenant *A. Israel*, met vergunning om den activiteitsuniform en de onderscheidingsteekenen aan dien rang verbonden te blijven dragen.

Benoemd:

Tot eersten luitenant, de op zijn verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst ontslagen eerste luitenant der infanterie S. *Berends.*

Marine Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de dirigerend officier van gezondheid der tweede klasse J. *M. van Leer.*

Aankondiging.

Door *Pierre Hamar de la Bretonière*, wonende te Assinan, nabij Salatiga, residentie Samarang, is bij rekest, gedagteekend 25 Mei 1858, aan Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië, het verzoek gedaan, dat aan zijne twee geadopteerde kinderen, genaamd *Henry* en *Arthur*, beiden geboren uit de Javaansche vrouw *Gampang*, wordt toegestaan voor zich en hunne descendenten den naam van *de la Bretonière* aan te nemen, en zich alzoo in den vervolge te mogen noemen en schrijven *Henry de la Bretonière* en *Arthur de la Bretonière.*

Geschiedende deze aankondiging in voldoening aan artikel 7 van het burgelijk wetboek van Nederlandsch Indië.

BUITENZORG, *den 25 November 1858.* — *De Algemeene Secretaris,* A. LOUDON.

De algemeene secretaris maakt bekend, dat *Manuel Paulino*, van beroep zeevarende, nalatig gebleven is om, binnen den bij art. 9 der wet van 28 Julij 1850 (Nederlandsch staatsblad No. 41), gestelden termijn, de verklaring af te leggen, dat hij de hem, bij de wet van 11 Junij 1857 (staatsblad No. 28), verleende naturalisatie aanneemt, en dat die naturalisatie dus krachtens eerstgemelde wet moet geacht worden te zijn vervallen.

BUITENZORG, *den 24 November 1858.* — *De Algemeene Secretaris,* A. LOUDON.

ADVERTENTIEN.

Postkantoor.

Landmail van December.

De directeur der posterijen te Batavia herinnert bij deze belanghebbenden, dat de 1ste mail-stoomer in December, den 10den zullende vertrekken, de brievenpakketten daarmede te verzenden, bij het postkantoor te Weltevreden zullen worden gesloten op Donderdag, den 9den December aanstaande:

a. des avonds te 8 uren voor Europa, Britsch-Indië, China enz., enz.
b des middags ten 1 ure, die voor Banka, Palembang, Billiton en Riouw.

De directeur der producten en civiele magazijnen brengt ter kennis van het algemeen, dat, in de maand December aanstaande, op den tweeden of derden dag na aankomst van het stoompakketschip van Batavia te Benkoelen, aldaar voor 's lands rekening, in openbare veiling zullen worden gebragt, p. m. 1000 picols zwarte peper, benevens eene kleine hoeveelheid witte peper, als op dat tijdstip in 's lands pakhuis te Benkoelen zal worden bevonden.

De directeur der producten en civiele magazijnen maakt, met terugwijzing op de in no. 43 en volgende en in no. 58 en volgende van de Javasche Courant daaromtrent geplaatste advertentie, bekend, dat de tweede in het loopende jaar op *Java* te houden *veiling van gouvernements suiker* zal loopen over eene hoeveelheid van 60000 (*zestig duizend*) picols, waarvan 20000 (*twintig duizend*) picols te *Samarang* en 40000 (*veertig duizend*) picols te *Soerabaija* bij 's lands pakhuizen voor de koopers zal worden beschikbaar gesteld, en dat die veiling zal plaats hebben op Woensdag, den 15 December 1858, des voormiddags te tien uren, in het locaal der beurs te *Batavia*, door het vendukantoor, ten overstaan van hem, directeur.

De hoofd-intendant der militaire administratie maakt bekend, dat door den onder-intendant 1ste klasse in de 2de militaire afdeeling, onder nadere goedkeuring van het gouvernement, op Maandag, den 27sten December 1858, des voormiddags te 10 uren, ten zijnen bureele te *Samarang*, overeenkomstig het reglement op het houden van uitbestedingen (staatsblad 1829 no. 67), eene publieke uitbesteding zal worden gehouden voor de levering van 8000 stuks veldransels van geitenvel.

De hoofd-intendant der militaire administratie maakt bekend, dat door den onderintendant 1ste klasse in de 2de militaire afdeeling, onder nadere goedkeuring van het gouvernement, op Woensdag den 29sten December 1858, des voormiddags te 10 uren, te Samarang ten zijnen burele, overeenkomstig het reglement op het houden van uitbestedingen (staatsblad 1829 n°. 67), eene publieke uitbesteding zal worden gehouden voor de levering van

OVER- EN ZOOLLEDER

ten behoeve van het militair-departement, gedurende het jaar 1859.

VENDUTIEN.

Op Maandag, 29 November, ten huize van den heer *Jansen Hooijman*, door *John Pryce & Co.*

en

Voor het commissiehuis van *Cassalette & Co.*

Op Dingsdag, 30 November, ten huize van den heer *R. Smith*, op Tanabang, door *John Pryce & Co.*

en

Voor het commissiehuis van *Abeelen, Dennison & Co.*

Op Woensdag, den 1 December, wegens vertrek, voor het woonhuis van den heer Mr. *de Groot*, in den Gang-Chaulan, door *van Slooten, Morgan & Co.*

en

Voor het commissiehuis van *John Pryce & Co.*

Op Donderdag, den 2 December, voor het woonhuis van wijlen mevrouw de weduwe *Bik*, op Kebon-Siri, nabij Parapattan, door *van Slooten, Morgan en Co.*

Op Vrijdag, den 3 December, voor het commissiehuis van Gebrs. *Roselje & Co.*

Oproeping van Crediteuren.

In de Javasche Courant van heden worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de agenten der Soerabaijasche wees- en boedelkamer te Probolingo, van wijlen de chinezen *Tan Tien* en *Lim Ingwang.*

Door de wees- en boedelkamer te Macasser, van wijlen den heer *George Pocock King.*

Aangekomen Vreemdelingen,

van den 24 tot en met den 26 November 1858.

MARINE HOTEL. H. Kramer, van Cadix. — J. Strandgaard, van Singapore. — D. H. Kramer en Familie, van Amsterdam. — F. J. Rotgans, van Kaap de Goede Hoop. — J. Kloppenburg, van Buitenzorg.

HOTEL WILLEM II. van Vleumingen, van Amboina. — Borhave, van Desima.

HOTEL DES INDES. E. Stoekr, van Onrust. — J. A. C. Terhoeve, van Idem. — A. C. Luijte, van Amerika. — G. Burghard, van de Reede. — E. Coembe, van Hongkong. — D. H. Rosy, van Pankas Beting. — G. V. Steinbuck, van de Reede. — D. E. Koning, van Idem. — H. V. C. de Bruijn, van Samarang.

HOTEL DER NEDERLANDEN. P. H. de Boer, van Manila. J. F. Jaski, Japan. — Kleijdert, van Samarang.

JAVA HOTEL. A. van der Kolf, van Onrust. — H. Beckering, van Amsterdam. — A. Vorstius, van Idem.

Vertrekkende Personen.

N. van Driessche en familie. — *J. C. Steinmetz.*

VENDUTIE

Op Maandag, 29 November 1858

wegens vertrek:

ten huize van den WelEdelgestrengen heer

JANSEN HOOIJMAN,

naast de Willemskerk,

door JOHN PRYCE & CO.

van een goed geconserveerden Inboedel, waaronder: **2 fraaije massief mahoniehouten Kasten,** een dito **Spiegelkast** en eene dito **Console met spiegel, groote Martavanen, enz.** (3439)

VENDUTIE

Op Maandag, den 29 November 1858.

voor het Commissiehuis van

CASSALETTE & CO.

Van eene groote partij IJzerwerk: als kisten Timmermansgereedschappen, Zagen, Beitels, Vijlen, Hamers, Nijptangen, Bijlen, Passers, Schroevendraaijers, Winkelhaken, Harken, Schoffels, Heggescharen, fijne Tafelmessen en Vorken, Knip en Dolkmessen, Pennemessen, Scharen, Scharnieren, Wagensleutels, enz. enz.

Verder een factuur fraaije Fransche Spiegels, Schilderijen, 30 pn. Eng. Lampen, Gibus- en Castorenhoeden, Dames hoeden, Robes, gemaakte kleeren, Velour, Zijden- en Glacé handschoenen, Zijden zakdoeken, Popilenes, Borduurwol, Parapluies, Kindersokken, Porceleinen bloempotten, Glaswerk, Kantoorlampen, Kinder speelgoed, enz.

Verder 200 vaatjes puike Boter, provisien in Blik.

en

Kortelings met het Nederl- schip Zeevaart van Japan alhier aangebragte:

75 BALIES CONNOMON &
100 JAP. HAMMEN.

(3470)

Op Vendutie

van Maandag den 29sten November,

voor het Commissiehuis van

CASSALETTE & CO.,

zullen alsmede verkocht worden:

100 balen Koffij.
15 mille Gouverneur Sigaren.
6 ponden Europesche Vanille.
3 kisten Fransche Parfumerien. (3518)

VENDUTIE

op Dingsdag, den 30 November 1858,

wegens vertrek:

ten huize van den WelEdelen Heer R. Smith,

op *Tanabang*,

door **JOHN PRYCE & Co.,**

van een ***fraaijen*** en ***goed geconserveerden inboedel***, bestaande uit: **massief mahoniehouten Ameublementen** met **marokijn** en **paardenhaar** bekleed, Tafels en Consoles met **marmeren bladen**, groote **Buffetten, mahoniehouten** kasten, **Etagère kasten**, groote **Schutsels**, Speeltafels, Boekenrekken, **ijzeren en koperen Ledikanten**, Spiegels, Schilderijen, een Psyché, Toilettafels, Kroon- en Hanglampen,

een PIANO en eene PIANINO voor dit klimaat vervaardigd, een MELODIUM,

eene Astronomische Klok,

fraai **Tafel-, Cristal-** en **Glaswerk**, **Zilver-** en **Pleetwerk**, Japansche **Martavanen**, enz. enz.,

verder:

van een **Palankijn**, een **Mylord** en een **Bendij**, **4 span** goed loopende **wagenpaarden**,

2 Bendijpaarden, eene

SYDNEY MERRIE

en

eene Melkgevende Koe,

zoomede Tuigen en Zadels, Keukengereedschappen en een partij **Houtwerken.**

Zondag te voren voor een ieder te bezigtigen. (3458)

Vendutie

Op Woensdag, den 1 December 1858,

Voor het commissiehuis van

JOHN PRYCE & CO.

à 4 pCt. Vendusalaris,

van diverse Negotiegoederen

en (3461)

1953 Staven IJzer

van 2 dm. tot 5 dm. breedte en ½ dm. dikte,

VENDUTIE

op Dingsdag den 30 November 1858,

voor het Commissiehuis van

ABEELEN, DENNISON & CO.,

DIVERSE NEGOTIEGOEDEREN,

en ten Elf uren

Een PAKHUIS van steen met pannen gedekt,

gelegen Bazaar Pisang (Prinsestraat) Blok H, deel oost, No. 11, Verponding No. 756;

en

Een PAKHUIS van steen met pannen gedekt,

gelegen Bazaar Pisang gedempte Leeuwinnengracht), Blok G, deel oost, No. 12, Verponding No. 2476;

alsmede:

een Factuur Amerikaansche **KLOKKEN,** loopende 8 dagen, waaronder Bronze **Evangelist, Vergulde Gallerij Klokken, slaande Scheeps en Minstrel Fancy Lever Klokken,** geassorteerde **SPIJKERS,** Amerikaansche **ZEEP,** Persische **VRUCHTEN,** als: **Rozijnen, Amandelen, Perzikken,** enz.; fijne Engelsche ***Tafelmessen*** en ***Vorken, IJzerwerk, Slooten, Roskammen,*** **50** vaten Amerikaansch ***Meel, Lavender water,***

100 Picol KOFFIJ,

en voor rekening van belanghebbenden:

6 Balen Koffijzakken, min of meer beschadigd.

(3502)

OP DE VENDUTIE

van Woensdag den 1sten December 1858,

zal nog worden verkocht:

een voor de dienst afgekeurd,

RECHERCHE VAARTUIG (KOLEK)

Zoomede;

2 Pieken met gouden beslag, en
6 Tijgervellen.

(3522) JOHN PRYCE & Co.

VENDUTIE

Woensdag 1 December 1858,

Wegens vertrek:

voor het woonhuis van den WelEdG. Heer

Mr. DE GROOT,

in de Gang-Chaulan, door

VAN SLOOTEN, MORGAN & CO.

Van eenen netten en wel geconserveeerden inboedel bestaande uit: Spiegels en Schilderijen, Hang- en Tafellampen; Tafels, Stoelen, Ledikanten, Kasten, eene expresselijk voor dit klimaat vervaardigde pianino, zilver, Cristal-, Porcelein- en Glaswerk. Voorts nog rijtuigen, waaronder eene nieuwe Handchais, een dito Bendie, 4 spannen goedgedresseerde overwalsche Wagen paarden, 1 schimmel hardloopend Bendiepaard etc. (3454)

VENDUTIE
te Meester-Cornelis

op Woensdag den 1sten December 1858,

wegens vertrek:

voor de woning van den Heer G. J. Muller,

in het Officiers Kam ement No. 24 door

B. J. Leon.

van een zeer netten en goed geconserveerden inboedel, als: Banken, Stoelen, Kasten, Tafels, Schilderijen, Hang- en Tafellampen, Porselein-, Glas- en Pleetwerk, Wagens, Paarden,

een goed sprekende BEO,

enz. enz. (3501

VENDUTIE

Donderdag 2 December 1858,

Voor het Woonhuis van wijlen mevrouw de weduwe *Butin Bik*, op Kebon Sirie,

DOOR

VAN SLOOTEN, MORGAN & CO.,

van Kroon-, Hang- en Tafellampen, Spiegels en Schilderijen, Ledikanten, Stoelen, Tafels, Kasten, Zilver-, Glas-, Cristal- en Pleetwerk, Martevanen, voorts nog Rijtuigen, spannen goed gedresseerde Wagenpaarden, tuigen, etc.

(3507)

VENDUTIE

Op Vrijdag, den 3den December 1858.

Voor het Commissiehuis van

GEBRS. ROSELJE & CO.

Van pas aangebragte puike **Boter,** Glas- en IJzerwerk, **Bankkleedjes,** Hang- en Tafellampen, enz.

Voorts:

30 ks. Champagne à 1 dozijn en andere fijne Wijnen, een factuurtje Zeep- en Parfumerien, van de Société Hijgiénique, bijzonder fraai Speelgoed, Porceleinen Kinderserviesen, Bloemvazen, Flacons, Odeurkistjes, Déjeuné- en Theeserviesen, Bouillonkoppen, een en ander zeer geschikt voor ***St. Nicolaas*** geschenken.

Wijders fijne Dameskousen, Gordijn- en Handdoekgoed enz.

(3520)

Op Zaturdag den 4den December aanstaande, zal te BUITENZORG, door de agenten der Bataviasche Weeskamer op publieke veiling worden gebragt:

EEN GROOT ERF,

bebouwd met een **steenen** met **pannen** gedekt **HUIS,** bij de verponding aangeslagen voor ***f* 8000,** gelegen aan den grooten weg naar *Tjomas*, in de bu[illegible] of wijk *Djambattan mera*, toebehoorende aan den [illegible] Duquenne. (3483)

In het begin der volgende maand zal door de Ondergeteekenden te *Cheribon*

VENDUTIE

worden gehouden, van den inboedel van wijlen de[n] heer **W. Dennison,** in leven Suikerfabrikant aldaar

bestaande uit:

WAGENS, PAARDEN,

zilverwerk, meubilair enz.

zoomede het

WOONHUIS MET BIJGEBOUWEN

en **Stalling** gelegen te **Tjipoedjoe** nabij de sui[ker]fabriek **Sindang-Laut.**

(3494) BLOK & RUZETTE.

OP MAANDAG 20 DECEMBER 1858,

zullen in publieke veiling, te houden in het lokaal der Beurs, door de Ondergeteekenden worden verkocht door tusschenkomst van het vendu-departement en ten overstaan van den notaris [illegible] *J. Mijnssen*, de navolgende goederen, zijnde regtstreeksche aanvoeren van Japan met de Schepen *Zeevaart* en *Cornelia Hendrika.*

Pm. 2500 kisten ***Boom-Was.***
» 300 id. ***Sakky.***
» 150 id. ***Soya.***
» 150 id. ***Kaarsen.***
» 20 id. ***Tandpoeder.***
» 6000 stuks ***Bezems.***
» 10 kisten ***Sigaren-Zakjes.***
» 700 stuks ***Zyde.***
» 4 kisten ***Krippen Shawltjes, Zyden dasjes & Co[r]delieres.***
» 756 zakken ***Tarwe.***

De veil Conditien zullen nader worden bekend gemaakt.

(3510) HAAGER & SCHUURMAN.

Batavia, 27 November 1858.

OP NIEUW ONTVANGEN EEN FACTUUR
ECHTE ENGELSCHE LAMPEN

als:

100 Hang-Lampen,
50 paren Tafel-Lampen,
12 » Piano-Lampen,
50 Kantoor-Lampen,
40 Muur-Lampen,
4 Kroonen met 2 Armen.
4 do. » 3 »
4 do. » 4 »
4 do. » 5 »
4 do. » 6 »

verder:

een prachtig assortiment Fransche Spiegels, wa[arvan] de afmetingen zijn als volgt:

2	paren	van	202	op	122	Centimeters.
2	»	»	185	»	118	»
2	»	»	177	»	105	»
2	»	»	160	»	95	»
2	»	»	135	»	85	»
2	»	»	110	»	78	»
2	»	»	100	»	65	»

benevens eene belangrijke partij van kleinere [di]mensiën; Schilderijen enz. enz.

(3456) CASSALETTE & Co.

VAN DER MEULEN & C[O.]

hebben per laatste SCHEPEN *direct* [[illegible]]

Ontvangen:

diverse ingelegde Groentens in gro[ote] Stopflesschen, groote en kleine Vleesch en Groente Blikken,

diverse Hollandsche en Fransche Soepen,

Gerookt Vleesch in Blik en Geëmballeerd,

Gerookte Ossehaasjes en Saucijs de Bologne, Worst, Saucijsjes, Rolpens en [[illegible]] setongen in vaatjes.

Gerookte Ribben, Bouillon-Extrat in en ¼ fleschjes, Hollandsche Framboos Azijn in ½ fleschjes, Bessensap in en ½ flesschen, Bessengenever, Melk[-] blik van Nieuwenhuijs.

THÉATRE FRANÇAIS DE BATAVIA.

Avec la permission de M. le Résident.

LUNDI, 29 Novembre 1858.

Troisième représentation du huitième mois de l'abonnement.

DON PASQUALE,

GRAND OPÉRA EN 3 ACTES, MUSIQUE DE DONIZETTI.

Entrée des coulisses pendant les représentations et répétitions est expressément interdite.

Le Spectacle commencera à 7 heures et demie précises.

Le Directeur-Gérant,
VAN KINSBERGEN.

TAVIASCHE SCHOUWBURG.

PROSPECTUS.

directie van het Bataviasche Tooneel heeft van gouvernement de vergunning erlangd, om eene oterij te openen, ten bedrage van *f* 100,000,—. ze loterij zal bestaan uit een getal van 1000 loten; het kostende van ieder lot gesteld op *f* 100,—. ze loten zullen verdeeld zijn in kwarten, en bij e, halve of kwart loten verkrijgbaar zijn.

De prijzen zijn:

eerste	groot	*f* 40,000,—
tweede	»	» 20,000,—
derde	»	» 10,000,—
vierde	»	» 5,000,—
vijfde	»	» 3,000,—
zesde	»	» 2,000,—
zevende	»	» 1,500,—
achtste	»	» 1,000,—
negende	»	» 600,—
tiende	»	» 400,—
elfde tot en met de vijf-en-dertigste of vijf-en-twintig prijzen, groot *f* 300,—, te zamen		» 7,500,—
zes-en-dertigste tot en met de zestigste, of vijf-en-twintig prijzen, groot ieder *f* 200,—, te zamen . . .		» 5,000,—
enevens twee premiën, ieder groot *f* 2,000,—, voor het nummer dat het eerst en het laatst uitkomt, te zamen.		» 4,000,—
		f 100,000,—

De Loten zullen verkrijgbaar zijn:

an N°. 1 tot en met 300 bij den heer F. H. Tiedeman, oman; van N°. 301 tot en met 500 bij den heer . Klein, Notaris; van N°. 501 tot en met 700 bij Heer J. J. Mijnssen, Notaris; van N°. 701 tot en 1000 bij den heer F. G. Van Bloemen Waanders, tenaar bij de directie der kultures.

e loten, dan wel de onderdeelen, zullen alleen n contante betaling worden afgeleverd.

anvragen franco.

oogstens acht dagen nadat de trekking dezer loterij zijn afgeloopen, zullen de houders van loten of onderdeelen, waarop prijzen bij de trekking zijn allen, over de hun aankomende gelden bij den r F. H. Tiedeman voornoemd kunnen beschikken, s tegen vertoon en onder intrekking der afgegeven rij-billetten en met eene korting van twintig ten derd, ten voordeele van het Bataviasche Tooneel.

e loterij zal onder ultimo Februarij 1859 worden oten, terwijl de trekking, die in het openbaar, op bekende gebruikelijke wijze, ten overstaan van en Notaris, zal plaats hebben, op een nader te alen dag zal gevolg nemen.

Vanneer onverhoopt, op het tijdstip voor de trek- bepaald, het getal van 1000 loten niet geheel gt zijn van de hand gezet, zal evenwel de trekking loterij plaats vinden, met dien verstande nogtans, de cijfers van ieder der gestelde prijzen en pre- n eene aan het getal niet genomen loten geëven- igde vermindering zal ondergaan.

De Directie van het Bataviasche Tooneel,
S. D. SCHIFF, *President.*
WAANDERS, *Secretaris.*

Batavia, 5 November 1858. (3327)

IJZEREN KISTEN,

van diverse grootte.

2) ABEELEN, DENNISON en Co.

nperiales, Gabarellos

en

LONDRES SIGAREN,

in ½ kistjes.

No. 1 en 2 van 1857 en 1858 en No. 3 Sigaren.

1) ABEELEN, DENNISON en Co.

Pas Ontvangen en Ontpakt:

Europesche Vis-à-Vis.

1 Calèche Drowsky.

uigen met pleet en koper gemonteerd, Dames-Zadels, enz.

5) CASSALETTE en Co.

Pas ontvangen en bij de Ondergeteekenden

Verkrijgbaar:

Tapijten, Alkatieven, Voetenbankjes, prachtige Engelsche Jagtgeweren, Engelsche Wagen- en Bendietuigen met pleet gemonteerd, Samarangsche Wagentuigen, zeer fijn linnen Drill, Cordoroy en Piqué, Madera- en Portwijn, afgetapt en op fust, Cognac van superieure kwaliteit, in kistjes van 1 dozijn en op fust, Engelsche Kaplelder, Tuigleder, Wagen- en Bendie-Lantaarns, Engelsch Zink, Witlood, Drukinkt, Mostard, Zuren, Pale Ale en Porter van Turz & Co., etc. etc.

3513) VAN SLOOTEN, MORGAN en Co.

Ontvangen per het Nederl. schip *Anna*,
eene uitmuntende partij

PROVISIEN EN DRANKEN,

bij

S. B. VAN KLEEFF & CO.,

Passer Pisang en Rijswijk,

waaronder:

Gekookte Hammen in blik.
Puik Rookvleesch.
Malagawijn op halve flesschen.
Jamaica Rum.

Lippen en Keeltjes in stopflesschen, Lijsters, Vinken, Houtsnippen en Goudplevieren in blik.

Extra fijne Genua Olijfolie.
Kalfs Zwezerikken.

Zuur- en Roode Kool in stopflesschen, echte Deventer Koek, enz. enz. (3446)

Changement de domicile.

V. THONNERIEUX,

HORLOGER. **BIJOUTIER.**

prévient le public de *Batavia*, qu'il vient de transférer son magasin dans l'ancien local de Mr. Pons, à côté Mr. G. Kollf et Co.

De plus, qu'il vient de recevoir une facture de **Montres, Chaines** et **Clefs** de montres, **Sautoirs, Bracelets, Broches, Brêloques** etc. etc. (3474)

Ontvangen:

FROMAGE GRUIJÈRE

en

1e kwaliteit Amerikaansch en Europeesch

MEEL.

Steeds verkrijgbaar:

Beste Scheepsbeschuit.

(3462) LEROUX & Co.

MODES. de **CONFECTION.**

Mlle. NEPPER,

Rijswijk dans l'ancienne maison de Mme. Coquelin a l'honneur d'annoncer qu'elle vient d'ouvrir son magasin et que les Dames trouveront chez elle un magnifique choix de

Coiffures, Modes, Robes, etc.,

qui se recommandent par leur cachet de distinction, bon goût et de nouveauté. (3431)

Per het Schip Agnes van New-York ontvangen:

200 blikken Crackers, als:
33 bl. Sugar,
34 » Butter,
27 » Fancy,
34 » Soda,
33 » Wine,
34 » Milk,
5 » Gingernuts.

(3511) CASSALETTE en Co.

WAGENVERHUURDERIJ

van P. SCHREUDER, te Buitenzorg.

Door meerdere uitbreiding dezer zaak, is hij in staat gesteld op alle aanvragen van **Wagens** en **Paarden**, op de Stations en binnenwegen dezer Afdeeling, met den meesten spoedig gevolg te geven.

Deze inrigting is te meer aan te bevelen voor reizigers, die van ***Batavia*** aankomende, onmiddelijk naar ***Gadok*** wenschen door te gaan. (3435)

Wissels op Holland,

BATAVIA, SAMARANG en SOERABAIJA,

bij

(3463) B. KOPERSMIT en Co.

Wissels op Nederland

bij

(3486) HAAGER en SCHUURMAN.

Te leen:

f 16,000.— of minder,

te bevragen bij den boekhandelaar

(3487) H. M. VAN DORP.

STADS HERBERG.

De ondergeteekende verwittigdt het publiek, dat er in de **Stads Herberg**, aan de Kleine Boom, gelegenheid bestaat, om ***Goederen*** of ***Brieven***, van of voor aankomende of vertrekkende personen, Scheepsgezagvoerders, etc. etc. in bewaring te nemen, volgens onderstaand tarief:

Voor gewone passagiers goederen, 24 uren, *f* 0,60, langer dan 24 uren, *f* 1,—.
Voor 1 enkelde koffer of daarmede gelijk, 24 uren, *f* 0,30, langer dan 24 uren, *f* 0,60.
Voor 1 picol goederen per 2 koelies, 24 uren, *f* 0,60 langer dan 24 uren, *f* 1,—.
Voor 1 brief onverschillig voor welken tijd, *f* 0,30.

De jongste Nieuwsbladen van de plaats zijn steeds aanwezig, terwijl **Koffij, Thee** en meerdere **Ververschingen** van 's morgens 6, tot 's avonds 6 uren aanwezig zijn.

(3475) L. R. IVERNEL.

PAUL VAN VLISSINGEN & DUDOK VAN HEEL.

VAN VLISSINGEN VAN HEEL & DEROSNE CAIL & Co.

TE AMSTERDAM.

De Ondergeteekenden maken bekend, dat zij gemagtigd zijn door bovengemelde fabrikanten, omtrent de levering van alle soorten van **WERKTUIGEN en GEREEDSCHAPPEN**, onderhandelingen aan te knoopen en kontrakten te sluiten, waarvoor zij zich bij belanghebbenden aanbevelen.

DÜMMLER en Co.

Batavia, 25 November 1858. (3482)

Namens President en Directeuren der Javasche Bank,

heeft de ondergeteekende de eer ter kennis van het algemeen te brengen, dat de rente bij de Bank en hare Agentschappen is vastgesteld, als volgt:

7½ pCt. 's jaars op partikuliere Acceptatien van *Batavia*, *Samarang* en *Soerabaija*, Beleeningen en Voorschotten op specie.

9 pCt. 's jaars op Vendu-acceptatien van *Java* en de *Buitenbezittingen*.

De Secretaris der Javasche Bank,

(3489) J. VAN LENNEP.

Batavia, 26 *November* 1858.

EEN GENEESKUNDIGE

zag zich gaarne op een Landgoed of Fabriek geplaatst, bekend zijnde met de administratie en wat verder bij eene landelijke onderneming vereischt wordt.

Adres G. KOLFF & CO. te Batavia. 3506)
onder letter A. M. *franco.*

De Ondergeteekende, **Scheepsdoctor** van het verongelukte schip **Cadsandria**, biedt zich aan om in dergelijke betrekking naar **Nederland** terug te keeren.

Adres *Dümmler en Co.*

K. VAN BOCHOVE.

Batavia, 26 November 1858. (3491)

JAP TJOEN, handelaar *Pinto Ketjiel*, waarschuwt een ieder, **GEEN CREDIET** te verleenen aan zijn Zoon **Jap Tjoeltong** of **Jap Bouwkiem**, daar hij ondergeteekende voor dergelijke Credieten zich niet ***aansprakelijk*** wil houden.

(3488) JAP TJOEN.

De ondergeteekende verzoekt beleefdelijk al degenen, die iets te vorderen hebben of verschuldigd zijn, binnen den tijd van **drie Maanden aangifte** te doen, of hun debet aan te zuiveren.

TH. BERNHARD IHNEN.

Batavia, 24 *November* 1858. (3457)

EEN CANDIDAAT NOTARIS

voorzien van goede getuigschriften, bekend met de Nederlandsche, Fransche en Hoogduitsche talen, alsmede grondige Administratieve kennis bezittende, zag zich gaarne in de een of andere betrekking geplaatst.

Adres

G. KOLFF & CO. te Batavia. Letter C. *franco.*

(3504)

Wordt gevraagd:

f 200,000.—

Op Eerste Hijpotheek, met twee solide borgen.

(3469) Adres Mr. HOFMEIJR.

SPAARBANK.

Zitdagen 3 en 17 December.

(3493)

AFBRAAK VAN EEN HUIS BIJ DE STADSKERK, vroeger bewoond door Mevrouw de Weduwe *Munnik*, te bekomen bij

(3437) TAN SAMTIEN qq.

Te Koop:

3 stuks cylindervormige ketels,

met daarop bevestigde stoomkast van 2 Eng. voet, 6 dm. diameter, 30 Eng. voet lengte.

2 stuks idem,

van 2 Eng. voet 6 dm. diameter en 41 Eng. voet lengte.

EENE STOOMKAST,

van 2 Eng. voet diameter en 12 Eng. voet lengte.

2 stuks Vliegwielen,

van 8 Eng. voet, 6 dm. diameter.

Een KAMWIEL van 9 Eng. voet diam. met 1 RONSEL van 2 Eng. voet diam.

Een hydraulische Oliepers en een Handoliepers.

Nadere informatien te bekomen bij

(3495) BLOK EN RUZETTE, te *Cheribon.*

Eene uitmuntende

7 OCTAAF PIANINO

Adres

(3471) H. M. VAN DORP.

Een groot

Steenen Woonhuis,

met dito bijgebouwen, geschikt voor **Toko, Logement,** etc. alles voor eenen uitgebreiden handel vatbaar, door de daarbij op één Erf aanwezige **Pakhuizen** en **Stallingen**, alles met pannen gedekt, bewoond en toebehoord hebbende aan wijlen den heer **P. Michels**, koopman te *Poerworedjo*, (Bagalen.)

Nadere informatien zijn te bekomen bij den Executeur des Boedels

(3439) M. F. SMETS, aldaar.

het

HUIS

thans bewoond door den heer ***A. de Codrika,*** aan het Koningsplein.

(3464) KLEIJN, *Notaris.*

TE KOOP

5 NIEUWE HANDCHAISEN

bij

(3314) VAN SLOOTEN, MORGAN EN Co.

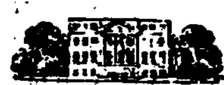
om met 1ste Maart te aanvaarden, het **LOCAAL** thans geoccupeerd door de heeren *Landberg, Bezoet de Bie* & *Co.*, gelegen op de groote rivier naast de ***Factorij.***

Te bevragen bij

(3449) M. G. JOAKIM.

Met 1e. Januarij te aanvaarden,

HET PAKHUIS

gelegen op de groote rivier naast de **Toco** van den heer **Brown**, thans geoccupeerd door den heer **G. Nahapiet.**

Te bevragen bij

(3492) G. JOSEPH.

EEN

HUIS,

achter *Gang Chaulan.*

Te bevragen bij

(3473) H. M. VAN DORP.

Een aangenaam gelegen Woonhuis met zes kamers, ruime bijgebouwen en stalling, gelegen op Batoe-Toelies. Huurprijs *f* 100 's maands; dadelijk te aanvaarden.

Te bevragen bij Mr. *Hofmeijr* op Batoe-toelies, en Mr. *Tollens* op Kramat, (3312)

Boekhandel van H. M. VAN DORP, te Batavia.

Kantoor-Almanak 1859

***f* —,50, opgeplakt *f* 1,—.**

KANTOOR- EN ZAK-AGENDA 1859

***f* 5,—.** (3481)

JAVA-BODE.

H. H. Inteekenaren op bovengenoemd Blad, die gegeind zijn met hun abonnement voor het **Eerste halfjaar 1859** voort te gaan, worden beleefd verzocht, hiervan zoo spoedig mogelijk aan den Ondergeteekende kennis te geven, en hem de gelden daarvoor ***Franco*** toe te zenden, opdat hij in staat gesteld moge worden, de oplage bij tijds te regelen.

Prijs voor het Eerste halfjaar:

voor **Batavia**	***f* 12,50.**
„ **Java**	**„ 15,—.**
„ **de Buitenbezittingen**	**„ 17,50.**
„ **Nederland**	**„ 22,50.**

Brieven ***franco*** aan

den Administrateur,

(3476) H. M. VAN DORP.

De Inteekening en Storting voor dat Blad kan ook geschieden bij **de Groot, Kolff & Co.** en **G. C. T. van Dorp** te ***Samarang*** en **E. Fuhri & Co.** te ***Soerabaija***, **Weijermans & Co.** te ***Pasaroean*** en **Blok & Ruzette** te ***Cheribon.***

Boekhandel LANGE *&* Co.

KANTOORALMANAK *f* 0,25.

id. opgeplakt „ **0,50.**

(3444)

Boekhandel **LANGE & Co.**

Worden nog steeds met het meeste succes gedebiteerd de ondervolgende onmisbare werken:

Mr. L. J. A. TOLLENS. **Repertorium op de Staatsbladen van Nederlandsch-Indië, van 1816—1856,** of het Staatsblad van Nederlandsch-Indië, in systematische orde onder hoofden gebragt en verrijkt met een alphabetisch register. In quarto. Ingenaaid . . . . *f* **18,—**

Idem, idem, doorgeschoten en gebonden . » **21,—**

Idem, idem, Eerste vervolg over 1857. . » **2,—**

Mr. L. J. A. TOLLENS, **Verzameling van Wetten en Besluiten, Bepalingen, Kennisgaven,** enz., welke ***niet*** in het Staatsblad van Nederlandsch-Indië zijn opgenomen. 2 deelen, met uitvoerigen inhoud en alphabetisch register; gebonden. . *f* **22,—**

Mr. L. J. A. TOLLENS, **De Indische Secretaris.** Handboek voor den Notaris, den Ambtenaar van den Burgerlijken Stand, den Koopman, den Voogd, den Curator, den Uitvoerder van uiterste wilsbeschikkingen, den Landheer en in het algemeen voor allen, die zich, op eene gemakkelijke wijze, met de hier te lande vigerende Wetten en Besluiten wenschen bekend te maken, verrijkt met voorbeelden van notariële en onderhandsche acten en requesten.

Een Deel met uitvoerige inhoudsopgave, in carton . . . . *f* **20,—**

Idem, in halven engelschen band . . . . » **23,—**

Verzameling van Tarieven en Bepalingen op het beheer der inkomende en uitgaande regten, benevens de voornaamste Wetten, Besluiten en Bepalingen, betreffende den Handel, de Scheepvaart en de Nijverheid in Nederlandsch-Indië. Verrijkt met Vergelijkingstafels, Herleidingen van Nederlandsche en vreemde Maten, Gewigten, Munten enz. . . *f* **5,—**

Idem, doorschoten en gebonden . . . . » **7,—**

(3472)

BOEKHANDEL VAN H. M. VAN DORP

te Batavia.

Weiland. Kunstwoordenboek . . .	*f* 10.—
» Handwoordenboek voor de spelling der Hollandsche Taal	» 10.—
» Beknopt Nederduitsch Taalkundig woordenboek, 3 dn.	» 50 —
Martin. Beredeneerd Nederduitsch Woordenboek	» 12.—
Kramer's Kunstwoordentolk. . . .	» 15.—
» Idem verkort . .	» 2.—
Dekker. Woordenboek: Hollandsch-Fransch en Fransch-Hollandsch, 2 dn. . . .	» 12.—
Geruzet. Idem Idem Idem 2 dn.	» 10.—
van Moock. Idem Idem Idem 4 dn.	» 15.—
Woordenboek in 4 talen, 3 dn.	» 15.—
Manitius. Grammatisch-practische leerwijze der Italiaansche Taal	» 6.—
Jaeger. Neues Taschen Wörtenbuch, Deutsch-Holländisch en Holländisch-Deutsch .	» 6.—
van Kerkwijk. Geodesie	» 10.—
Bourne. Leerboek over het Stoomwerktuig	» 12.—
Delprat. Verhandeling over de gedaante der Gewelven	» 4,—
De Handelsleer of practische theorie van den Koophandel	» 10.—
Fleschhauer. Handleiding tot het dubbel of Italiaansch Koopmans-boekhouden .	» 6,—

(3317)

Boekhandel: **G. Kolff en Co.**

Verkrijgbaar:

BOURNE'S LEERBOEK,

IN VRAGEN EN ANTWOORDEN OVER

HET STOOMWERKTUIG.

Met Negen-en-Tachtig Afbeeldingen.

ad f 12.— franco per post.

(3505)

ALMANAKKEN MET DAMES-PORTRETT[EN]

1859.

ad f 1.— franco per post, bij

(3478) G. KOLFF EN C[o.]

VISITE-KAARTJES,

gelithografieerd en in boekdru[k]

Te Batavia en Samara g bij

(3479) G. KOLFF EN Co.

De Ondergeteekende en familie de reis hebbende [ge]daan van ***Rotterdam*** naar ***Batavia,*** met het [op] 12den dezer alhier aangekomen Ned. fregatschip **T[o]nate**, kapt. ***T. Carte, Tn.***, verklaart, dat hij [bij]zonder tevreden is, over de inrigting en uitrusting [van] het schip, en over de zeere beleefde en voorkome[nde] behandeling aan boord ondervonden. Hij zegt den k[apt.] ***T. Care, Tn.,*** en ook de scheepsofficieren daarvo[or] mits deze, openlijk dank, en beveelt volgaarne het sc[hip] en den gezagvoerder aan, voor den overvoer **van p[as]**sagiers.

Hij verklaart tevens, dat de verzorging van het [de]tachement suppletietroepen met genoemd schip over[ge]voerd, niets te wenschen heeft overgelaten.

(3490) C. ANDRESEN,

Adjudant des Konings in buitengew[onen] dienst, Kolonel van het O. I. Leger.

BATAVIA, den 18den *November* 1858.

Vertrekkende Personen.

S. Fraenkel vertrekt naar Europa. (35..)

Het vertrek

VAN HET STOOMSCHIP BATAVI[A]

Kapt. **C. C. L. NEIJTS,**

naar **PONTIANAK** en **SINGKAWANG,** is bepa[ald] op den 8 December a. s.

Nadere informatiën te bekomen bij

W. CORES DE VRIES.

BATAVIA, 27 *November* 1858. (35..)

HET STOOMSCHIP MENADO,

kapt. **A. COUTERON,**

zal 24 uren na aankomst der Landmail naar **SAM[A]RANG, SOERABAIJA, MACASSAR, TIMOR** en **MOLUCCOS** vertrekken.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen ten kantore v[an]

W. CORES DE VRIES.

BATAVIA, 27 *November* 1858. (35..)

VRACHT EN PASSAGE NAAR PADANG

met het Ned. Schip

VALPARAISO,

kapt. **H. A. ELLERMAN,**

om eerstdaags te vertrekken.

Adres bij

de Agenten

(3484) HAAGER *&* SCHUURMAN.

VRACHT EN PASSAGE NAAR JAPAN

wordt aangeboden met het Schi[p]

ZWALUW,

kapt. **P. BLOEM,**

om tegen ***Medio*** der volgende maand hier te vertrekken.

Adres bij

de Agenten

(3485) HAAGER & SCHUURMAN.

Passage naar Nederland

met het Snelzeilend Campagne Barkschi[p]

GRONDWET,

kap: **T. C. KAMMINGA,**

om tegen 10 December a. s. te vertrekken.

Door hare uitmuntende inrigting beveelt zich de[ze] bodem voor den overvoer van passagiers bijzonder a[an].

(3509) VAN OMMEREN RUEB *&* Co.

VRACHT EN PASSAGE NAAR SOERABAIJA VIA SAMARANG.

Wordt aangeboden met het Barkschip

WILHELMINA COX,

kapt. **DEIBEL,**

om in den loop der volgende week derwaarts te v[er]trekken. Adres bij

(3519) CASSALETTE EN Co.

VOOR PASSAGE NAAR NEDERLAND

wordt aangeboden het Ned. Schip

TONIA,

Kapt. **C. F. ZEEMAN.**

Deze bodem bezit bijzonder fraaije inrigtingen v[oor] Passagiers en voert een' geexamineerden scheepsdoct[or].

Het vertrek van denzelve zal in het begin van [De]cember plaats hebben.

Nadere informatiën zijn te bekomen bij

de Agenten

(3508) B. KOPERSMIT EN Co.

EERSTE BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaturdag, 27 November 1858, No. 95.

BATAVIA.

Den 25sten dezer heeft zich de zoon van den Chinees Sengnio, *Tan Gioksin* genaamd en eerst 17 jaren oud, in het ouderlijk huis op Pintoe ketjil, aan de zolding opgehangen, zonder dat men eenige reden voor den zelfmoord kan uitdenken.

Bedrag der inschrijvingen tot met den 20sten *November* 1858.
Guldens en Centen.

Waar ingeschreven.	In Eens: Van 2000	Van 1000	Van 500	Van 100 tot 500	Van minder dan 100	Totaal.	3 Jaars: Voor A		Voor B		Totaal.
Batavia	4000	3000	8000	5350	1353	21703	648		6505		7153
Preanger Reg.	"	"	"	150	"	150	"		100		100
Cheribon	"	"	"	100	"	100	"		"		"
Pekalongan	"	"	"	200	75	275	12		195		207
Japara	"	"	"	475	176	651	"		226		226
Soerabaya	"	"	500	2450	766	3716	572	50	1931	50	2504
Riouw	"	"	"	"	60	60	50		96		146
Het Leger	"	"	"	100	241	341	150		396		546
De Marine	"	"	"	200	154	354	204		289		493
Totaal	4000	3000	8500	9025	2795	27320	1636	50	9738	50	11375

Batavia, den 21*den November* 1858.

J. C. REIJNST.

Banjoemaas. In den nacht van 17 op 18 November ll., regende het in deze residentie hevig, zoodat de rivieren buitengewoon zijn gezwollen en eenige bruggen zijn weggeslagen. De communicatie tusschen de hoofdplaats en het regentschap Bandjarnegara was een oogenblik gestremd.

9 inlanders zijn door den bliksem getroffen, waarvan 5 onmiddelijk overleden.

Door den stroom medegesleept, zijn 4 inlanders bij het overtrekken van rivieren verdronken.

Lampongsche Districten. — Berigten over de maand October behelzen o. a., dat overal met het aanleggen van ladangs en natte rijstvelden werd voortgegaan.

De goede geest der bevolking van de afdeeling Sekampong in het opvolgen van bevelen wordt geroemd.

De peperaanplantingen zijn aldaar op tamelijk groote schaal aangelegd.

In de afdeeling Toelong Bawang zijn door ieder huisgezin 50 koffijboomen aangeplant.

Op het eiland Sibissi is mede eene belangrijke uitbreiding gegeven aan de pepercultuur, zoodat ook die bevolking door 4 margas, sedert een paar jaar tot rust gekomen, zich weder aan geregelden arbeid gewent.

In het district Telok Betong wordt ook vooruitgang bespeurd; overal is men bezig met de bewerking der sawahvelden, meer gebruik makende van den ploeg.

De katoenoogst was bijzonder ongunstig. — de vele regens hadden het gevolg dat de vrucht op stam verrotte en afviel, — terwijl enkele vruchten, van de uitheemsche katoensoorten, die behouden bleven, door de apen werden vernield.

De peper- en koffijoogst is over het algemeen zeer gunstig uitgevallen.

Ter hoofdplaats Telok Betong kwamen, van de verschillende afdeelingen der residentie, aan 11 praauwen, terwijl 29 van daar vertrokken. Van Java kwamen aldaar aan 17 praauwen, medebrengende eenig geld, diverse lijnwaden en andere benoodigdheden.

Naar Java zeilden 27 praauwen, beladen met:

277 picols gomelastiek
187 » karet
122½ » koffij
405½ » peper
368 » kapas.

benevens vele andere kleine artikelen.

In de Semangka Baai verging een praauw majang, afkomstig van Tjiringin, van welker lading niets werd gered.

De 8 opvarenden werden gered en per kruisboot naar Bantam teruggezonden.

De bevolking der Lampongs heeft veel overlast van rhinocerossen, die geheele ladangs en oemboels vernielen. Gedurende de maand October zijn vier wijfjesrhinocerossen afgemaakt.

Banda. De weersgesteldheid was, gedurende het eerste gedeelte der maand September, stil en fraai, ofschoon over het algemeen drukkend. In de laatste helft der maand kenmerkte zij zich door vele soms zeer sterke Z. O. en Z. W. winden, vergezeld van zware regens.

De notenpluk in de onderscheidene perken heeft, gedurende de maand September, bedragen 21,754,604 pitten, uitmakende omstreeks 43,510 pd. foelie en 174,040 pd. noten.

Bij 's lands pakhuis werden in genoemde maand geleverd 22,907 pd. foelie, productie van de maand Augustus jl. en 22,119 pd. noten, productie van de maand Julij jl.

(*Jav. Ct.*)

Soerabaija, den 22sten November. Ll. Zaturdag werd alhier door de policie aan de militaire autoriteiten overgeleverd, zeker europesche soldaat, genaamd Frans Kinkel, sedert den 6den April l.l. uit het garnizoen dezer vesting ontvlugt, en zich in de naburige dessa's opgehouden hebbende, alwaar hij zich onledig hield met, onder voorwendsel dat hij ambtenaar bij de policie was, de inlandsche bevolking gelden en goederen afte persen. Hij had zich daartoe een pet met gouden galon, een dubbelloop geweer en een gezadeld paard aangeschaft, en kleedde zich zooveel mogelijk met de onderscheidingsteekenen van een europeschen policiebeambte, in welk gewaad hij door de werkelijke policie-beambten is aangetroffen en naar deze stad getransporteerd. (*Oostpost.*)

LAATSTE BERIGTEN.

Parijs, 8 October. De grootste zorg der diplomatie bestaat op dit oogenblik in de zaken van Servie. Men vreest ernstige beroerten van de zijde der aanhangers van den afgezetten prins, ter gelegenheid van de opening der nationale vergadering te Belgrado. De vertegenwoordigers van Engeland en Rusland te Parijs hebben aan den graaf Walewski gevraagd, welke ten dien opzigte de voornemens van Frankrijk waren. De minister van buitenlandsche zaken heeft geantwoord: » dat de regering des keizers eerst dan over deze zaak zoude nadenken, wanneer de nationale vergadering zich in oppositie tegen den tegenwoordig regerenden prins stelde."

Parijs, 9 October. De tijdingen, die ons heden van Lissabon geworden, luiden hoe langer zoo ernstiger; van de eene zijde verlangt het Fransche gouvernement voldoening van het gebeurde met de *Charles' Georges*, welk vaartuig door de Portugesche autoriteiten op Mozambique genomen is, terwijl de Portugesche regering dit weigert; aan de andere zijde blijkt het, dat, in de zaak der Zusters van liefdadigheid, de voorgegeven genoegdoening van den koning Don Pedro niet ernstig gemeend is; zoo ten minste luidt de zin eener dépêche, door onzen gezant te Lissabon aan het ministerie van buitenlandsche zaken gezonden. Eenige Engelsche dagbladen hebben gemeld, dat genoemde gezant zijn pastpoort gevraagd had; maar ik kan u verzekeren, dat dit strijdig is met de waarheid, en dat zulks niet zal gebeuren, tenzij er eene afbreking der diplomatische betrekkingen plaats vond, doch gelukkig zijn wij nog niet tot zoo verre gekomen. Twee oorlogschepen, de *Austerlitz* en de *Donawerth* moeten zich op dit oogenblik in de wateren van den Taag bevinden.

Kamp van Châlons, 8 October. Gisteren heeft de keizer de kampementen in al hun bijzonderheden opgenomen. Z. M. heeft de zigtbare verbeteringen opgemerkt, welke jaar op jaar verkregen zijn in deze nog zoo jonge militaire etablissementen, die echter reeds zoo volmaakt en zoo gewigtig zijn en zulk eene groote toekomst doen verwachten.

Over het algemeen was het aanzien der troepen opgeruimd en tevreden en de gezondheid uitmuntend.

Ieder soldaat scheen dankbaar en trotsch, en zulks teregt, over de vaderlijke bezorgdheid, waarvan hij, van de zijde zijns souvereins, het voorwerp was. De keizer heeft alles opgenomen: de veldhospitalen, de bakkerij, de barakken, de tenten, enz. en Z. M. had niets dan lofuitingen en dankzeggingen uit te deelen.

Heden heeft de keizer de aangekondigde groote manœuvre bevolen.

De onzekerheid van het weder deed het gedwongen uitstel dezer plegtigheid vreezen; maar, tegen den middag, trokken de wolken op, en de keizer konde op nieuw de behendigheid en bedrevenheid van het legercorps van den maarschalk Canrobert bewonderen, door de aanschouwing, met welke juistheid en bedaardheid elk wapen uitblonk in de moeijelijke ten uitvoerbrenging van kunstig zamengestelde oorlogsbewegingen.

De maarschalk Vaillant, minister van oorlog en de maarschalk hertog van Malakoff vergezelden Z. M. De nieuw aangekomen gasten van den keizer, de generaal Codrington, de kolonel Blanc, de spaansche kolonel de Lacy, de zwitsersche kolonel Hüber Saladin, en al de vreemde officieren, die zich sinds eenigen tijd in het hoofdkwartier van den maarschalk Canrobert bevinden, maakten een gedeelte van Z. M. gevolg uit. Morgen, om 1 ure, zullen de wedrennen, door de cavallerie-divisiën van den generaal de Cotte uitgevoerd, plaats vinden.

Een prachtige renbaan is in gereedheid gebragt, en al onze jonge officieren en onderofficieren maken zich gereed om de prijzen te winnen, die door den keizer zelven aan de overwinnaars zullen worden toegekend.

St. Cloud, 9 October. H. M. de keizerin zal heden van hier naar het Kamp van Châlons vertrekken, om bij de eere-revue tegenwoordig te zijn. H. M. zal daarna den keizer naar Reims vergezellen.

— Men weet, dat het huwelijk van den hertog van Malakoff, na den terugkeer des keizers te St. Cloud, zal gevierd worden. De keizer heeft den maarschalk de vrijheid gelaten, een zeker aantal personen, dat men op twintig berekent, uit te noodigen; deze bestaan hoofdzakelijks uit bloedverwanten en boezemvrienden des maarschalk. Wat de officieele uitnoodigingen betreft, deze zullen in naam des keizers gedaan worden.

Een ander besproken huwelijk is dat van den maarschalk Baraguay d'Hilliers, die met eene rijke weduwe, tot een der eerste familien van Duitschland behoorende, in den echt zal treden.

— Men meldt als zeker, dat de keizer en de keizerin der Franschen, in de volgende lente, een bezoek aan den Paus zullen brengen. De keizerin moet sedert lang de gelofte hebben gedaan, eene bedevaart naar Rome te doen. H. M. zullen over Piémont terugkeeren.

— De questie over de aanlegging van spoorwegen in Algerie staat op het punt haar beslag te krijgen. Men verzekert, dat weldra de onderhandelingen tot daarstelling eener daartoe strekkende maatschappij, met een kapitaal van 300 millioenen, zullen beëindigd zijn.

— Men schrijft van Hamburg:

De dépêche, de verbranding van de stoomboot *Austria* mededeelende, heeft onze beurs en stad in rouw gedompeld. Het vaartuig en de lading waren voor eene som van omstreeks een millioen marc banco verzekerd.

De schade verdeelt zich over onze maatschappijen van zeeverzekering. Het gewigt van onzen trans-atlantischen handel maakt eene schorsing in de geregelde dienst tusschen Hamburg en New-York onmogelijk. De *Austria* zal waarschijnlijk door een der Hamburger-Braziliaansche booten, die zich op het oogenblik in onze haven bevinden, vervangen worden.

— Kapitein Spencer, van het schip *Daniel Webster*, die van New-York te Londen aankwam, deelt mede, dat hij, den 20sten September, op 43 graden, 30 min. breedte en 42 graden, 57 min. lengte, eene menigte drijvende lijken heeft gezien; twee derzelve waren nabij genoeg, om aan de kleederen te kunnen onderscheiden, dat het vrouwen waren.

Daar op deze hoogte het ongeluk van de *Austria* heeft plaats gevonden, werpt het verhaal van kapt. Spencer een treurig licht op het lot der passagiers, en doet vermoeden, dat het grootste gedeelte der ongelukkigen in de golven is omgekomen.

— Het *Jonrnal de Genève* meldt, dat het Fransche gouvernement op dit oogenblik met Zwitserland en Sardinie een zeer gewigtige overeenkomst aanknoopt, met betrekking tot de internationale dienst der spoorwegen. Krachtens deze overeenkomst zouden, zoo als dit met Pruissen en Belgie plaats vindt, de koopwaren en bagaadjes der reizigers, die van het eene in het andere land gevoerd worden, aan de grenzen van elk onderzoek worden vrijgesteld; terwijl de tolregten aan een kantoor, nabij het station van den spoorweg opgerigt, zouden betaald worden.

Triest, 7 October. Alhier zijn berigten uit Constantinopel aangekomen, die tot den 2 den dezer loopen. Daaruit blijkt, dat Lord Redcliffe in last heeft, om namens de Britsche regering haar leedwezen aan den sultan te betuigen, wegens het bombardement van Djedda, zullende Engeland aan de Porte, voor de door dat bombardement aangerigte schade, eene vergoeding toestaan. Lord Redcliffe heeft wijders van zijne regering in last, om het eiland Perim voor den tijd van 100 jaren in huur te vragen.

Weenen, 7 October. De *Wiener Zeitung* deelt de nieuwe wet mede op de conscriptie en de recrutering. De duur van den militairen diensttijd blijft bepaald op acht jaren, doch voortaan zullen niet meer dan zeven ligtingen onder de wapenen gehouden worden. Adellijke titels geven geen regt tot vrijstelling meer.

De koning van Griekenland wordt te Triest verwacht, waar hij zich zal inschepen, ten einde zich weer naar Athene te begeven.

Berlijn, 8 October. De *Preuss. Corr.* deelt mede, dat de koning heeft besloten, den prins van Pruissen te verzoeken, om van heden af, tot tijd en wijle Z. M. volkomen hersteld zal zijn, de teugels des bewinds zelfstandig en als regent op zich te nemen.

De officieele bekendmaking van dit besluit, alsmede verdere maatregelen, welke door de constitutie zijn voorgeschreven, worden eerstdaags te gemoet gezien.

De kamers zullen waarschijnlijk tegen den 20sten October worden bijeengeroepen.

Hamburg, 8 October. Het Engelsche cabinet heeft bij de Hanoversche regering in eene nota er op aangedrongen, onmiddelijk voorstellen te doen tot afschaffing van den Stadetol op de Elve.

Londen, 8 October. Volgens alhier ontvangen berigten van New-York van 24 September, was de handel in katoen levendig. Meel en granen term.

NEDERLAND.

(*Particuliere Correspondentie*).
(*Vervolg en slot.*)

Het zal wel buiten uwe magt liggen, mijnheer de redacteur, even als buiten de mijne, om het batig slot in het vervolg met een enkelen duizend gulden te verminderen, ten behoeve van den kapelmeester der stafmuzyk te Batavia. Tot mijne verwondering toch heb ik gezien, dat de minister van oorlog zoodanig persoon in de Staats-courant oproept en hem toezegt, eene belooning van *f* 3.— daags, terwijl zijne excellentie tot voorwaarden stelt: geschiktheid om een muzykkorps te dirigeren en te vormen, bekwaamheid in het componeren, fermiteit van karakter enz. Na de zes jaren, waarvoor die persoon zich verbinden moet, kan hij eene verhooging van eenige stuivers daags krijgen. Wij zijn er evenwel aan gewoon, dat de kunst slecht beloond wordt, maar dat Nederland ongevoelig voor andere verdiensten zou zijn — de geschiedenis der laatste dagen bewijst weder het tegendeel.

Immers wij mogen als een bewijs van het tegendeel noemen de verheffing van den heer Baud tot den adelstand. Men moge in politieke beginselen en in meening omtrent het stelsel van beheer in Nederlandsch Indië met hem verschillen, niemand kan ontkennen, dat de heer Baud een man is van uitstekende bekwaamheid, die in Indië en in het moederland daarvan menig bewijs geleverd heeft. Men acht dan ook algemeen dat de titel van baron, hem door den Koning verleend, eene hulde is, waarop zijne bekwaamheid hem aanspraak geeft. Die hulde zal intusschen welligt niet van langen duur zijn. De heer Baud heeft den bloei des levens sinds lang achter den rug; in de laatste jaren heeft zijne gezondheid veel geleden, en zijn adellijke titel gaat slechts over op zijn oudsten zoon, die, zijn wij wel onderrigt, niet gehuwd is. De jongeren zouden slechts den titel van jonkheer erlangen. In ieder geval, het is eene onderscheiding en eene afwijking, ofschoon dan ook zulk eene verre afwijking niet van den regel, dat eerst na den dood de eer komt.

Dat intusschen het nageslacht eerst de bevoegde beoordeelaar van onze verdiensten is, zal niemand in twijfel trekken. Weldra zullen wij daarvan weder een nieuw blijk ontvangen in de hulde, den 23sten October aan de nagedachtenis van Joost van den Vondel, door onze Hollandsche rederijkers kamers, te brengen. De met lof bekende dichter en historieschrijver W. J. Hofdijk heeft voor die gelegenheid een dramatisch-lyrisch gedicht vervaardigd, dat waarschijnlijk hier en elders zal worden opgevoerd. Ik hoop op die opvoering, wanneer zij heeft plaats gehad, terug te komen en u dan ook met een enkel woord den inhoud mede te deelen.

In mijn vorigen beloofde ik u een verslag van *Anna's Schaduwbeelden*. Het zou mij intusschen niet verwonderen, wanneer gij reeds dat werkje der uitnemende dichteres ontvangen hadt, en zelfs de dichterlijke maar sombere beelden hadt genoten, die Anna voor ons ophangt. In *Banco* vindt gij den slaaf, die het christendom had omhelsd, maar door de wreede behandeling zijns meesters naar de bosschen geweken, daar weder de aloude goden van zijn stam offert, en dus God verloochent, die, volgens het zeggen van zijn meester, den neger reeds in den stamvader van diens geslacht ten verderve had gedoemd. *Moeder en Christen*, een dramatisch gedicht, geeft ons de moeder te aanschouwen, wier kinderen haar door de blanken ontrukt werden en, die, misleid en bedrogen door dezen, slechts haren troost vinden in het evangelie. *Leila, het bloemenmeisje* is de titel van het derde gedicht en heeft de wraak ten onderwerp eener slavin, die de blanke Clara vergiftigt, toen deze met Edmund, die *haar* beminde, in den echt trad. Dit laatste gedicht is ontegenzeggelijkst het stoutst van conceptie en schoonst van dictie, en wij mogen voor het *Bloemenmeisje* vooral den schrijver van *Slaven en Vrijen* dank weten, dat hij de dichteres heeft geinspireerd. Anna toch erkent in hare voorrede, dat zij door het werk van van Hoëvell dermate getroffen werd, dat zij zich opgewekt gevoelde, hare gave te bezigen om de slavernij in hare ware gedaante voor te stellen.

Zonderling, dezelfde schrijver van *Slaven en Vrijen* is thans slaveneigenaar! Tot de nalatenschap van eene zijner naauwste betrekkingen behoorde ook eene plantage in de West-Indiën, en thans is de ijverige abolitionist de meester van eenigen dier ongelukkige wezens. Ik behoef u wel niet te zeggen, dat hij niet lang zal aarzelen, om door de daad zijnen beginselen gestand te doen; niet zoo lang waarschijnlijk als zijn ambtgenoot in de Tweede Kamer, de heer Heemskerk, die ook gedeeltelijk eigenaar eener slaven-plantage is. Maar wij erkennen gaarne, dat, tusschen het omhelzen van een beginsel en de practische toepassing er van, een berg van moeijelijkheden zich verheft.

Tot nog toe zijn van de regering de emancipatie ontwerpen, aan de wetgeving toegezegd, niet ontvangen, evenmin die betreffende de indische comptabiliteit. Men schijnt met de emancipatie der nederlandsche gemeenten te willen beginnen, en thans zijn dan ook bij de Kamer ingekomen de wetsontwerpen tot wijziging van het belastingstelsel en van eenige bepalingen der gemeentewet, rakende de gemeente belasting, waardoor de gemeenten ten opzigte harer belastingen eene grootere vrijheid zullen genieten. Het rijk, afziende van de belasting op de eerste levensbehoeften, laat aan de gemeenten, de vrijheid om, hetzij door accijnsen daarop als eigen middel, hetzij door directe belastingen, te voorzien in hare behoeften. In den laatsten tijd verkeerden, door de afschaffing van den accijns op het gemaal alleen, vooral de aanzienlijke gemeenten, in hoogst moeijelijken toestand. De thans ingediende ontwerpen kunnen daaraan een einde maken. Zij betreffen:

1°. Het regt van successie en van overgang bij overlijden, hoofdzakelijk van dezelfde strekking als de vroeger ingediende; een hoofdonderscheid evenwel ligt in de vrijstelling van het *wettelijk* erfdeel in de opgaande lijn, dat bij het eerste ontwerp belast was.

2°. De evenredigmaking van de grondbelasting, waarbij bepaald wordt, dat de grondbelasting in hoofdsom allerwege geheven wordt; in de provincie Limburg, te beginnen met 1862, naar den maatstaf van 0,1286 der belastbare opbrengst.

3°. De afschaffing van den accijns op den turf en de steenkolen.

4°. De wijziging van de wet op den accijns op het geslagt, waarbij wordt voorgesteld, dat de belastingpligtigen zelf de waarde van zijn vee aangeeft, behoudens benadering door de ambtenaren, verhoogd met zeven percent. Het collectief zegel wordt afgeschaft.

5°. De wijziging der art. 241, 242 en 246 der gemeentewet, waardoor aan de gemeentebesturen de bevoegdheid wordt gegeven, om de plaatselijke belastingen op sommige artikelen tot een hooger bedrag in percenten op te voeren dan de bestaande gemeentewet gedoogt.

Ziedaar de hoofdstrekking van eenige ontwerpen, waarover zeker belangrijke en langdurige discussien in de Tweede Kamer en bij het publiek zullen gevoerd worden.

Rotterdam, 7 October. Z. M. de koning heeft zich heden met den prins van Oranje en prins Hendrik naar Rotterdam begeven, waar Z. M. en de prinsen zeer feestelijk ingehaald zijn en van 12 tot 6 ure vertoefd hebben. Z. M. begaf zich met den prins van Oranje vervolgens naar Apeldoorn, waar men mede voor eene schitterende ontvangst had gezorgd. De prins zal tot den 15den dezer, op het Loo vertoeven en van daar naar Wiesbaden en Stuttgardt reizen, in welke laatstgenoemde hofstad de prins zijne koninklijke moeder zal aantreffen.

Naar men verneemt, zal het verblijf van Z. M. op het Loo, ook na het vertrek van Z. K. H., van eenigen duur zijn, en dienstbaar worden gemaakt aan de genoegens der jagt.

Apeldoorn, 8 October. Z. M. de koning, vergezeld van Z. K. H. den prins van Oranje, is gisteren avond te ruim 10 uren alhier aangekomen. De ingezetenen hadden, bij deze eerste komst der vorstelijke personen, na den gedenkwaardigen dag van 4 September ll., op ondubbelzinnige wijze bewezen, hoezeer de vreugd en belangstelling, elders op dat tijdstip betoond, ook door hen is gedeeld; men wachtte slechts op de toegezegde komst der geliefde vorsten, om daarvan openlijk te doen blijken. Het onstuimige weder was oorzaak, dat onderscheidene voorgenomen verlichtingen mislukten en deels gebrekkig waren. Gisteren zou er op het Loo eene hertenjagt worden gehouden, tot wier bijwoning vele aanzienlijken zijn genoodigd,

ENGELAND.

Londen, 6 October. De *Londen-Gazette* bevat het antwoord van lord Canning, gouverneur van Indië, op de befaamde depêche van lord Ellenborough, en op de goedkeuring, die de O. I. compagnie in tegenstelling daarvan vermeende te moeten zenden. In het eerstgenoemde stuk beklaagt de gouverneur zich over de openbaarmaking der afkeuringsdépêche, drie weken vóór de ontvangst, en beweert hij, dat de opvolging dier dépêche de moeijelijkheden van het plaatselijk bewind zou vermeerderen, vooral met betrekking tot dat gedeelte, waarin het regt van Engeland op Oude verklaard wordt ongegrond te zijn. Dit zal, zegt lord Canning, de rebellie aanmoedigen en nationaal doen worden, hetgeen tot dus verre (volgens den schrijver) niet het geval was. Omtrent *zijne* proclamatie in Oude, die aanleiding gaf tot lord Ellenboroughs berisping, zegt lord Canning, dat hij begreep, dat de verbeurdverklaring van land de plaats moest vervangen van doodstraf, deportatie of gevangenis, en dat het onstaatkundig zou geweest zijn, de voorwaarden van wijziging bekend te maken. De gouverneur verklaart overigens, dat hij getrouw op zijnen post zal blijven in zulk een moeijelijk en gevaarlijk tijdsgewricht. Dit onderwerp wordt heden door de dagbladen behandeld, overeenkomstig hunne staatkundige zienswijze.

De heer Henley, die thans te Valentia proeven neemt met zijn groot magnetisch werktuig, blijft bij zijn gevoelen, dat de fout van den kabel op 300 mijlen afstand van genoemde plaats bestaat, met bijvoeging dat dit gebrek reeds in den kabel moet geweest zijn, voor dat hij gelegd werd, en dat men gedurende de vervaardiging een proef in het water had moeten nemen. Verder meldt hij, dat hij berigten naar Newfoundland had gezonden, doch niet kon weten of zij waren aangekomen. Deze aankomst is sedert bevestigd door een brief van 21 Sept., volgens den *Cork Reporter*, uit Newfoundland per *Propeller* via Galway ontvangen, waarin gezegd wordt, dat de electrische stroom sterker was dan ooit. De heer Henley beveelt de opligting en beproeving van 15 eng. mijlen kabellengte aan, doch raadt ten sterkste af den kabel op te halen, daar zulk eene poging zijne vernietiging zou veroorzaken. Eindelijk geeft genoemde heer zijne overtuiging te kennen, dat hij geenszins wanhoopt den kabel weder in werking te brengen, mits de fout niet slimmer wordt. Een en ander heeft den prijs der aandeelen weder op ongeveer £ 450 doen stijgen.

— De »invoering van de biecht" in de anglicaansche kerk houdt de gemoederen steeds in beweging, en verscheidene bijeenkomsten zijn gehouden, waarin met eenparigheid van stemmen besloten werd tot het indienen van adressen van afkeuring aan de koningin en het parlement.

De *London City Mission Magazine* berigt, dat in de woningen der armen verscheidene zoogenaamde katechismussen gevonden zijn, die op de scholen aan de kinderen gegeven waren, en waarin de biecht geleerd wordt. Op de vraag: «Aan wien gaf Jezus Christus de magt, de zonden te vergeven?" volgt het antwoord: «Aan de apostelen en hunne opvolgers, (namelijk) de bisschoppen en de priesters der kerk"; en op die: «Door welke middelen geschiedt de vergeving der zonden?" is het antwoord: «Door den doop en den aflaat."

—Gisteren avond verlustigde zich de bevolking in het aanschouwen van de pracht, waarin de komeet zich vertoonde, terwijl de ster Arcturus met vollen luister, even boven de kern, door de nevelachtige veder scheen, die uit de kern in een ligte bogt oprees, de staart genoemd en thans 27 graden beslaande.

FRANKRIJK.

(*Particuliere Correspondentie*).

Parijs, 6 Oct. Men blijft aan de, trouwens reeds volbragte, reis van prins Napoleon naar Warschau eene bijzondere beteekenis hechten, inzonderheid na eene daarover in het, ten aanzien der Russische aangelegenheden wel (?) onderigte, Belgische blad *le Nord* voorkomende correspondentie uit Parijs, die aan niemand anders dan aan graaf Walewski wordt toegeschreven. Men wil, gelijk ik u reeds in mijn vorigen brief aanduidde, dat het hoofddoel dezer reis was, de bemoeijingen van het Weener cabinet, om weder in de gunst van het Petersburgsche hof te geraken, te verijdelen.

Anderen spreken reeds van eene Fransch-Russische alliantie als *een fait accompli*. Ik veroorloof mij omtrent beide lezingen met bescheidenheid de volgende teregtwijzing. Men is hier voorzeker niet onvoorwaardelijk ingenomen met de Oostenrijksche staatkunde, maar ontveinst zich niet, dat de standvastigheid, de eigenwaarde en het zelfvertrouwen, waarmede Oostenrijk zich verzet om door Frankrijk op het sleeptouw genomen, of door Rusland, na eene vruchtelooze poging tot verzoening, veroodmoedigd te worden, ontzag inboezemend is.

Het is waar, keizer Alexander zal naar alle waarschijnlijkheid hier komen, even als koningin Victoria, en de koningen van Sardinië en Beijeren enz. gedaan hebben, maar..... keizer Napoleon III en wij Parijzenaars vinden behagen in zoodanige huldigingen. Ons publiek is bovendien zeer begeerig den keizer aller Russen eens van aangezigt tot aangezigt te leeren kennen. De Parijzenaar onderscheidt den Rus wel zeer van den Kozak. Terwijl hij den laatste verafschuwt, omdat hij vet eet, is hij den eerste zeer genegen, omdat deze hem te Parijs van het vette der aarde, waarmede hij ruim gezegend is, een goed deel afstaat. Vooreerst zal hij zich echter met de beloofde komst van twee grootvorstinnen moeten te vreden stellen. Het is echter hoogst onwaarschijnlijk, dat de Russische alliantie uit de salons en de modes op het gebied der politiek zal overgaan. Eene goede verstandhouding met Rusland kan, wel is waar, den invloed van Frankrijk in menig opzigt en bij vele gelegenheden ondersteunen, en voor Engeland eene aansporing of beweegreden zijn, de alliantie met Frankrijk beter te onderhouden.

Doch elke verbindtenis van Rusland met eene of andere mogenheid moet op de Oostersche quaestie betrekking hebben, den val en de verdeeling van Turkije beoogen. De Fransche staatkunde daarentegen tracht Turkije zooveel mogelijk door hervormingen te schragen en te behouden, en het is juist deze opregte poging, welke aan den heer de Thouvenel den grooten, ja overwegenden invloed, dien hij tegenwoordig, na zoo vele kuiperijen, te Constantinopel geniet, verschaft heeft.

En nu, *passons du grave au doux*, dat wil zegge[n] dat, volgens de bewering van onze hooggeplaatste e[n] dikwijls nog beter onderrigte dames, de reis des prins in verband zou staan met een aanzoek naar de ha[nd] van de 16jarige dochter der hertogin van Leuchtenberg zuster des Czaars. Keizer Alexander moet overigen werkelijk de toezegging hebben gedaan het kamp va[n] Châlons te zullen bezoeken; intusschen zou dit eerst i[n] het voorjaar plaats hebben. Niemand behoeft echter ee[n] oogenblik te vreezen, dat keizer Napoleon van Châlo[ns] een *chalon* (net) zou willen maken, om Rusland [te] vangen.

Er zijn nog andere geruchten in omloop «*on dit à Paris beaucoup de choses, cela dépend du point de vue où l'on se place pour observer*," maar ik wil [ze] u niet reproduceren, als niet naïf genoeg om te gelooven dat alle meeningen, die in Frankrijks hoofdstad gesme[d] worden, voor Europa of voor de beschaafde were[ld] belang hebben.

De hertog van Malakoff heeft eergisteren met zij[ne] bruid aan een diner bij de keizerin te St. Cloud dee[l] genomen. Gisteren heeft het verloofde paar een bezoe[k] afgelegd bij prinses Mathilde, te St. Gratien. D[e] huwelijksgift, die de toekomstige hertogin van Malako[ff] van de keizerin ontvangt, is, gelijk men trouwens w[el] kan denken, allezins vorstelijk.

De *corbeille* is bij de moeder der keizerin, gravin Mon[]tijo, ten toon gesteld, en allen, die zich door rang of gun[st] toegang kunnen verschaffen, stroomen en dringen tha[ns] naar haar salon, om den fijnen smaak én de pracht di[er] geschenken te bewonderen.

De keizer heeft in het kamp het werkzame leven, d[at] zijn tweede natuur schijnt te zijn, hervat. Hij staat met de[n] dag op, bezoekt de soldaten in hunne tenten, houdt re[]vuën en voert bij alle manoeuvres zelf het commando. Des avonds heeft hij alle generaals bij zich aan tafel e[n] onderhoudt zich op gemeenzame wijze met hen. Me[n] verzekert mij, dat, op 's keizers uitdrukkelijk verlange[n] bij deze bijeenkomsten, die somtijds tot laat in den nach[t] voortduren, alle étiquette en hoofschheid ter zijde gestel[d] zijn, ten gevolge waarvan dan ook de meeste ongedwong[en]heid daarbij heerscht.

Bij deze levenwijze des keizers in het kamp, moet [ik] nog vlugtig melding maken van de volgende bijzonde[r]heid. Napoleon III heeft de gewoonte zich, overal wa[ar] hij zich bevindt, photographiën der openbare werken die op zijn last worden uitgevoerd, te laten toezende[n].

Zoo bragt hem gisteren een auditeur van den staats[]raad in zijne portefeuille, te midden van vele dépêche[s] eene photographie van de werkzaamheden in den tu[in] der Tuilleriën mede. Te Biarritz ontving hij dagelij[ks] afbeeldingen van de werken te Cherbourg.

De komeet en het théater leveren in het kamp [de] grootste uitspanning op. Tot heden was het wed[er] prachtig, doch de barometer daalt en dreigt. De avonde[n] zijn reeds koud, hetgeen den keizer nogtans niet bele[tte] om, onder het rooken van een sigaar, met zijne gen[e]raals, den hertog de Montebello, den graaf de Failly den prins de Moskowa en Fleury, en met zijne ordo[n]nance-officieren Favé, de la Tour d'Auvergne en [de] Toulongeon teleskopische waarnemingen over de kom[eet] te doen.

De keizerin wordt heden verwacht. Zie hier overige[ns] eene opgave, hoe men de week tot dus verre heeft doo[r]gebragt en haar nog verder zal doorbrengen. Maand[ag] en Dingsdag groote manoeuvers, Donderdag wedloope[n] Vrijdag bataille, Zaturdag *revue d' honneur*, volge[ns] anderen echter eerst den 14den. Maandag, den 11de[n] zullen de keizer en de keizerin zich naar Rhei[ms] begeven, om den eersten steen der H. Andreaskerk [te] leggen. Bij die gelegenheid zullen er in die oude sta[d] waar eertijds de koningen van Frankrijk gezalfd we[r]den, groote feesten plaats hebben.

De wedrennen vooral beloven, onder leiding van de[n] generaal de Clérembaud, zeer schitterend te zullen zij[n].

Om van Châlons tot de salons over te gaan, mo[et] ik u melden, dat in de Orleanistische en republikeinsch[e] cirkels eene groote opschudding heerscht over eene, de[zer] dagen in het licht verschenen, Fransche vertaling v[an] het dagboek, door den markies de Normany, in 18[] toenmaals Engelsch gezant alhier, gehouden. Dit jour[]naal vloeit over van beschuldigingen en hevige verw[ij]ting, tegen beide partijen gelijkelijk gerigt. Ik weet nie[t] of de edele lord zelf de vertaler is, maar wel, dat ee[ne] «qualité essentielle" aan deze Fransche overzetting on[t]breekt, namelijk, *dat zij Fransch gedacht, noch ge[]schreven is.*

Niettegenstaande October zich met storm en reg[en] heeft aangekondigd, is *zij* blaauw en warm als een It[a]liaansche Julijdag, zoodat de contramineurs en specula[n]ten *à la baisse* de zweetdroppels op het aangezigt staa[n].

Voor het overige verwacht men zoowel *extra* [en] *intra muros*, namelijk èn aan de beurs èn in de offici[eele] kringen, eene verdere rijzing, zelfs met laarzen van zev[en] mijlen. Reeds lang zeide men *au bon coin* van h[et] parquet: *De 70 à 80 fr. il n'y a qu'un pas*," en [] ben van hetzelfde gevoelen. Of is het niet waar, d[at] wij een nieuw tijdperk van toenemende welvaart [en] ontwikkeling aller productieve krachten zijn ingetrede[n] en, is de cours der rente dan niet 10 en meer pCt. te laag, naardien hij toch in 1852 de hoogte van [] pCt. bereikt had? Wel is waar zijn sedert 6 milli[oe]nen aan rente en aan andere waarde aan de markt [ge]komen, maar er zijn ook eenige milliarden meer in c[ir]culatie gebragt, en Frankrijks vermogen is, hoewel [] in dezelfde verhouding, sedert insgelijks aanzienlijk v[er]meerderd. Eene conversie van de 4½ pCt. rente[] 3 pCt. met welk plan de regering bepaald zwanger g[aat] zou eindelijk de *hausse quand même* in *la bonne hau[sse]* converteren."

DUITSCHLAND.

Men schrijft aan de Oostenrijksche regering het vo[or]nemen toe, om eerstdaags in het buitenland weder e[ene] nieuwe leening te sluiten, volgens sommigen van 200 [mil]lioen fl.

— Een kapitein van een handelsvaartuig, door een sto[rm] beloopen, zocht een toevlugt in de haven van Proc[] en liet aldaar het anker vallen. Het anker viel ec[]

den onderzeeschen telegraafdraad en raakte daarin zoo vast, dat het bij het ophalen den kabel mede naar om trok. Om nu liet anker los te maken, liet de kapitein onmiddelijk de bijl halen, en hakte daarmede den kabel aan stuk.

Sedert eenigen tijd begeven zich vele handwerkslieden, bijzonder gewone en grofsmeden naar Rusland, daar zij tegen een hoog loon en gedurende eenige jaren engageerd zijn, om bij de nieuwe spoorweg-liniën gebruikt te worden. De reiskosten worden hun voor gedeelte voorgeschoten en, na hunne aankomst in Rusland, geheel vergoed.

In 1854 is door de Pruissische kamer van afgevaardigden een besluit genomen, waarbij de regering verzocht werd, de zaak der bezoldiging van de Evangelische en katholieke geestelijken aan den linker Rijnoever aan onderzoek te onderwerpen, en het resultaat van dit onderzoek aan de kamer mede te deelen, te gelijk met veranderingen, welke in de bezoldigingen behooren gebragt te worden. Bij den omvang van dit onderwerp de regering bij de kamer nog niet de noodige stukken overleggen. Men verneemt echter, dat het werk reeds zoover gevorderd is, dat de aanbieding in de aanstaande zitting der kamer kan worden te gemoet gezien.

TURKIJE.

Aan de *Gazette de Lyon* wordt uit Constantinopel het volgende geschreven: Wat heeft de verontwaardiging van den sultan nu toch eigenlijk te weeg gebragt. Niets anders dan een openbaar schandaal en enige maatregelen van bezuiniging, die men waarschijnlijk wel weer spoedig uit het oog zal verliezen, om tot de oude terug te keeren. Wij hebben slechts een enkel te vermelden, om te doen zien, hoe weinig staat er te maken is op al die geruchtmakende hervormingen. De seraskier Riza-Pacha, die, gelijk men weet, aan het hoofd staat der commissie, belast met de regeling der civiele lijst en het tegengaan der finantiele misbruiken in het paleis, heeft in het serail de strengste bevelen gegeven, ten einde de sultanes in hare geldverspillingen te stuiten en haar te noodzaken, buiten het serail andere weelde ten toon te spreiden. Doch wat gebeurt er? Eene dezer dames, niet bijzonder gesticht over zulk een nauwe voogdijschap, besloot door eene eigenaardige demonstratie te doen blijken, dat zij niet voornemens was, zich maar zoo goedschiks daaraan te onderwerpen. Daags nadat Riza-Pacha zijne maatregelen verkondigd had, liet zij haar prachtig vaartuig in gereedheid brengen en dit met de rijkste, met goud en zilver geborduurde stoffen behangen, waarop zij, vergezeld van een talrijken, uitgedoschten stoet van slavinnen en bedienden, aan boord ging, om eene der dochters van den sultan, met welke zij dagelijks conversatie hield af te halen. Overal waar de boot kon aanleggen, stonden de schitterendste equipagies gereed, om het vorstelijk gezelschap van dienst te zijn, terwijl de bedienden van het gevolg in last hadden, voor de sultane alles te koopen, waar zij in de bazars haar oog op mogt laten vallen en, gelijk wel te denken is, vond menig koopman te Constantinopel hierbij eene goede rekening. Bij hare terugkomst in het serail, zond zij terstond een harer slavinnen naar Riza-Pacha, om dezen kennis te geven van haar uitstapje en de verschillende koopjes, die zij gedaan had, zonder te verzwijgen op welk een sommetje, die schuldigheid zou komen te staan. De seraskier, niet weinig verontwaardigd over zulk eene brutaliteit, begaf zich oogenblikkelijk naar den sultan, om zijn beklag te doen en maatregelen te beramen, die den opzigter van het serail eene betere gehoorzaamheid zouden verzekeren. De sultan hoorde hem eerst bedaard aan en zeide toen eenvoudig: „Al wat gij daar vertelt is nu goed en wel; maar ik zou u raden, die sultane in dit geval toch liever maar ongemoeid te laten; want ik verzeker u, dat zij anders in staat is, u een leelijken trek te spelen, en ook zou mij om u spijten."

AMERIKA.

Volgens de laatste tijdingen uit Rio-Janeiro van 8 September, bevestigt het zich dat de Braziliaansche kamers uiteen gegaan zijn, zonder het budget aan te nemen, hetwelk wordt toegeschreven aan de hevige oppositie, welke tegen het ministerie bestaat.

De Britsche gezant bij de staten van de Rio de la Plata heeft eene poging aangewend bij generaal Lopez, president van Paraguay, tot het verkrijgen der vrije scheepvaart op de Rio Paraguy, welke poging echter mislukt is.

Generaal Urquiza heeft zijne waardigheid als president der Argentijnsche confederatie nedergelegd, daar de tijd om welken hij gekozen was, verstreken is. Er zijn twee candidaten voor het presidentschap, namelijk de heer Carril, president van den senaat, en de heer Derqui, minister van binnenlandsche zaken. De eerste heeft de meeste kans, daar hij door Urquiza ondersteund wordt en zich bereid heeft verklaard, onder hem de functien van vice-president te aanvaarden.

Montevideo is rustig; hetzelfde kan niet gezegd worden van Buenos-Ayres, welke republiek voortdurend geteisterd wordt door de invallen der Indianen. Den 14den Aug. had eene ontmoeting plaats tusschen de gouvernementstroepen en eene bende van 600 Indianen, waarin de eerstgenoemden de overwinning behaalden.

BRITSCH-INDIË.

Singapore, 13 Nov. De thans in Engeland heerschende beweging, ter zake van de overname van Sarawak en de vereeniging van dat land met de Straits-kolonie, zal zonder twijfel op de aanneming van het aanbod van Sir James Brooke van grooten invloed zijn. De vraag is daar, dat wij zien zullen, of Sarawak, ten gevolge eener liberale staatkunde, een deel zal uitmaken van het Britsche rijk, of wel, ten gevolge eener kortzigtige en verkeerde oeconomie, onder de heerschappij zal komen van een ander rijk, dat niets met den grooten handels- en kolonisatie geest, die onze natie kenmerkt, gemeens heeft. Welke ook onze beschouwingen ten opzigte van het gedrag van den Regeerder van Sarawak mogen geweest zijn, beschouwingen, die wij geene reden hebben terug te trekken of te veranderen, moeten wij echter thans een voorstel in beraad nemen, waar mede de belangen van onze natie gemoeid zijn.

De staatkunde zegt ons, dat wij de steenkoolmijnen van Borneo, om niet van andere minerale bronnen en producten te spreken, behouden moeten en daarom zagen wij gaarne, dat de gansche kust van Sarawak tot Bruni onder britsche heerschappij kwam. Indien het aanbod tot overdragt van Sarawak aan het Engelsch gouvernement thans verworpen wordt, zal dat land onvermijdelijk in handen eener vreemde magt vallen, en meerder naijver dan wel handelsmededinging verwekken. Sarawak moet een deel uitmaken of van het engelsche, of van het hollandsche rijk. Het kan niet langer in handen blijven van Sir James Brooke, daar de bevolking, de handel en de waarde van genoemd land, als ook de kosten van deszelfs regering, sedert het onder den tegenwoordigen beheerscher kwam, duizendmaal vermeerderd zijn. Alvorens Sarawak engelsch grondgebied wordt, kan men niet verwachten, dat engelsch kapitaal zal gebezigd worden, om zijne menigvuldige hulpbronnen te ontwikkelen.

COCHIN CHINA.

Uit de Manila bladen vernemen wij de laatste bijzonderheden nopens de fransche expeditie. Het fransche oorlog stoomschip *Durance* kwam, den 18den October, na 6 dagen reis van Touron, te Manila aan. Vier hoofden, waaronder 1 mandarijn van het Cochin-Chinesche leger, werden gevangen overgebragt. Uit brieven, in het blad *El-Comercio* opgenomen, nemen wij het volgende over.

Op den 3den, 4den en 5den dag van October, was men met de verkenning der rivier bezig.

Den 6den scheepte zich eene magt, bestaande uit 30 spaansche en een grooter aantal fransche soldaten, onder bevel van den kapitein van een der fransche fregatten, op tien booten in, ten einde de rivier optevaren. Zij kwam op eene plek, waar de rivier geheel was afgesloten en door drie forten beschermd werd. Deze waren met 300 Cochin-Chinezen bemand, die op de aanvallers hun vuur openden, doch zonder veel schade aanterigten. Hierop vielen de geallieerden de forten aan, die schier zonder tegenstand werden overgegeven. Deze forten waren voor de verdediging der rivier zeer juist gelegen en zouden voorzeker, in handen van personen met meer moed, niet zonder bloedvergieten, zijn ingenomen. Het verlies van den vijand bedroeg 60 man aan dooden en gekwetsten, behalve een groot aantal gevangenen, die bij de op te rigten vestingwerken te Touron aan het werk zijn gezet. De vier hoofden, die later naar Manila zijn overgebragt, werden mede onder de werklieden geteld. De spaansche soldaten legden veel moed aan den dag, vooral daar zij voor den eersten keer aan het vuur waren blootgesteld. Twee spaansche officieren, die den togt mede maakten, zouden voor het Legioen van Eer zijn voorgedragen.

De spaansche soldaten waren gezond, terwijl de fransche eenigzins aan de uitwerking van het klimaat leden. De mandarijn, minister van oorlog, had een boodschap aan den bevelhebber der geallieerden gezonden, om hem te waarschuwen, dat, bijaldien hij niet binnen acht dagen met zijn volk het land verliet, zij allen zonder uitzondering zouden uitgeroeid worden. De vijand was tot aan de marmerbergen genaderd en was, naar de wachtvuren, die zich over een groote lengte uitstrekten te oordeelen, in groot aantal.

Te land schijnen de geallieerden verdedigender wijze te handelen, terwijl op zee het tegenovergestelde plaats vindt. Indien Hué aangevallen wordt, als dan vermoedt men, dat dit langs de rivier, die denzelfden naam draagt, geschieden zal.

De *Primaguet* was naar Tonquin gezeild, een spaanschen zendeling, die de landtaal meester is, en een Ingenieur van den Waterstaat medenemende. Dit is slechts eene verkennings reis en het schip wordt spoedig te Touron terug verwacht.

Op den 16den October scheepte zich te Manila een aantal troepen voor Cochin-China in; zij bestonden uit 1 kolonel, 4 officieren, 54 man en 66 paarden van de artillerie; 1 majoor, 16 officieren en 363 man infanterie, en twee officieren, 32 man en 32 paarden cavallerie, behalve verscheiden personen bij het commissariaat en andere departementen werkzaam.

SIAM.

De stoomboot *Sir James Brooke* van de Borneo company bragt tijdingen uit Bangkok mede, loopende tot den 27sten October. Daar de 18den October de vier en vijftigste verjaardag van den eersten koning was, bood Z. M. den voornaamsten inwoners en bezoekers van Bangkok een groot banket aan: Sir Robet Schomburgh, Britsch consul, de bisschop van Mallos, de fransche en amerikaansche consuls, de heer Monpot, (iemand die ter opname van het land onlangs is uitgekomen), de heer Willem Adamson en vele anderen, waren er tegenwoordig. In den loop van den avond, schonk Z. M. den Britschen Consul een prachtig kleedingstuk van goudlaken, als een bewijs van zijn vriendschap voor Groot Brittannie en als een blijk van persoonlijken eerbied voor genoemden diplomaat. Z. M. bood tevens eenige *souvenirs* aan zijne andere gasten aan.

Den 25sten woonde de burggraaf de Castillion de audientie van Z. M. bij en bood hem zijne geloofsbrieven, als Consul voor Frankrijk, aan. Daar men voor een opstand onder de Chinezen vreesde, werd het paleis door eene bijwacht van 1000 man bewaakt.

Z. M. is voornemens, verscheidene kustplaatsen te bezoeken, en zou ten dien einde Bangkok den 27 October verlaten, om eene maand afwezig te zijn.

JAPAN.

Onze correspondent uit Japan schrijft ons, onder dagteekening van 1 November, uit Desima.

De wereldlijke keizer van Japan is, eenige dagen na de teekening van het Amerikaansche verdrag, overleden.

Verschillende geruchten over de oorzaak van zijn dood zijn in omloop. Een er van beweert, dat hij zich door buiksnijding van het leven heeft beroofd, een ander zegt, dat hij is vermoord geworden en weder anderen, dat hij aan de cholera bezweken is. Daar hij zelf kinderloos was, nam hij, voor zijnen dood, Foer-tsigo, prins van Kii-sin, oud 16 jaren, als zoon en opvolger aan.

De President van den rijksraad Sotto-Bitsin-No-Kami en een der leden, Mats Daira Igano-Kami, zijn uit hunne posten ontslagen.

De cholera had Nagasacki verlaten, maar woedde te Simenoseki, Osaka en Jedo.

De Prins van Satsuma, een der knapste en kundigste Japanezen, en een voorstander van Europesche kunsten en wetenschappen, stierf verleden maand aan dezelfde ziekte.

De Nederlandsche commissaris in Japan en buitengewoon gevolmagtigde van Z. M. den koning der Nederlanden, Mr. J. H. Donker Curtius vertrok, op den 11den Maart van dit jaar, naar Jedo, vergezeld van den heer D. de Graeff van Polsbroek, als zijn secretaris en sloot op die plaats een tractaat, dat den 18den Augustus daaraanvolgende werd geteekend.

Bij dit tractaat werden verscheidene havens van Japan voor den Nederlandschen handel opengesteld; de eerste op den 5den Julij 1859 is Kanagawa, aan de baai van Jedo gelegen.

Ook de uitvoer van Japansche gouden en zilveren munt en de invoer van alle vreemde munten werd toegestaan.

Ook de Amerikaansche gevolmagtigde sloot op die plaats een gelijk tractaat. Alzoo is ook *thans* de handel aan de Amerikanen vergund.

Vroeger, en wel na het door Commodoro Perry gesloten tractaat, sprak men in Amerika veel over het toestaan en drijven van handel in de haven van Simoda. Het eenige hiervan *alhier* bekend is, dat een Amerikaansch schip te Simoda aankwam, dat daar voor eene aanzienlijke som lakwerken en porceleinen kocht en in scheepte, en vertrok zonder te betalen.

In hoeverre dit handel mag genoemd worden, laat ik aan de beoordeeling van meer onpartijdige beoordelaars over.

Het Amerikaansche gouvernement, zich schamende over dit gedrag van een zijner burgers, heeft aan de Japanners die som vergoed; evenwel heeft deze zaak een slechten indruk onder hen achtergelaten.

Ook de Engelsche en Russische gezanten, lord Elgin en graaf Pontiatine en de Fransche ambassadeur baron Gross sloten tractaten van vriendschap en handel met Japan te Jedo.

Wij hopen, dat Japan diezelfde rust en dat geluk moge blijven genieten, welke dat land tweehonderd jaren voor de aankomst van vreemde natien genoot. Doch hieraan vermeenen wij te mogen twijfelen.

NIEUWS
op het gebied van Handel en Nijverheid, Kunst en Wetenschap, enz.

Ontdekkingen en Uitvindingen.

Verbeterde Stoommachine. — De machine-fabrikant *Blanchard* in New-York heeft eene stoommachine vervaardigd, waarbij de hitte, die anders uit den oven ontsnapt, mede gebruikt wordt. Daardoor wordt voor de helft aan brandstof bespaard, wat bijzonder voor de stoombootvaart het grootste voordeel oplevert. Deze schepen hebben thans slechts de halve ruimte voor kolen noodig, of kunnen zich voor een tweemaal grootere reis voorzien.

Handel en Nijverheid.

Brug over den Mississipi. — Eene maatschappij is met den bouwmeester der reuzenhangbrug over de Niagara, den heer Rösling uit Mühlhausen, in het district Erfurt, in onderhandeling getreden, over het leggen van eene brug over den Mississipi. Volgens het plan des heeren Rösling, zou een hangende brug van draad, in één stuk van den oever der St. Louis-Leven tot op den oever van Illinois gelegd worden, en wel 122 voet boven den laagsten en 86 voet boven den hoogsten waterstand. Naar Röslings berekening zou de geheele bouw niet minder dan 3 mill. dollars kosten en 4 tot 5 jaren tijd vereischen.

Natuurverschijnselen.

Het meir Zirknitz. — Niettegenstaande den veelvuldigen regen, die in den laatsten tijd ook in Krain gevallen is, is het meir Zirknitz leeggeloopen, en de bedding geheel en al met gras en planten van allerlei soort begroeid.

Onderzeesche aardbeving. — Niet lang geleden heeft een geweldige onderzeesche aardbeving de zee heftig beroerd; zij schuimde en ziedde vreeselijk en overstroomde onderscheidene malen het eiland Wangeroge en het strand van Helgoland.

Vlugt Kapellen. — Een andere vreemde verschijning meldt men uit Bohemen, waar, den 7den Augustus tegen den avond, bij het vlek Truowan, een reusachtige vlugt kapellen voorbij trok. Hare breedte moet meer dan 100 ellen bedragen hebben, en het duurde ongeveer 20', eer de geheele ontzaggelijke zwerm voorbijgevlogen was.

Sprinkhanen. — Daarentegen hebben zich in Zwitserland het eerst trek- of reissprinkhanen vertoond, waarvan men nieuwe verwoestende togten uit het canton Waadt meldt. Iederen morgen zag men ze in de Rhône-vlakte, en in het bijzonder daar, waar deze rivier zich in het meir van Genève stort, van het eerste morgengloren af, bij millioenen over de moeras-weiden vliegen, en zich des avonds voornamelijk op havervelden zetten, waar zij alles verwoestten.

Kerk en School.

Herderlijke brieven van Katholieke geestelijken. — De Bisschoppen van het Rijnland vermanen de geloovigen ten strengste, in een herderlijk schrijven, om geene huwelijken te sluiten met protestanten, om geene protestantsche peeten bij den doop toe te laten en hoofdzakelijk, allen vertrouwelijken omgang met de Protestanten ten strengste te vermijden.

Het gouvernement en de particulieren, als indigo-planters beschouwd, en de feitelijke gevolgen, die zich daaruit laten afleiden.

(Vervolg van ons vorig No.)

Hiermede is de zoogenaamde eerste snede afgeloopen; nu volgt het tweede gewas, of de tweede snede, welke gewonnen wordt uit de tot op drie of vier duimen boven den grond afgesneden heesters of indigo-planten.

Aan deze dient zoo veel mogelijk rust gegeven te worden, opdat zij zich dan, na verloop van ongeveer eene maand, van den schok kunnen herstellen en op nieuw zoo ver uitbotten of uitschieten, dat men alweder de velden, door het omwerpen en verleggen der bedding, niet alleen schoon krijgt, maar daardoor ook den grond weder los maakt en in de gelegenheid stelt uit te luchten en uit te dampen.

Wanneer nu dit gewas wederom na ruim drie maanden zijne hoogte bereikt heeft, wordt daarmede op dezelfde wijze als met de eerste snede gehandeld, en even zoo ook met de derde, de vierde en de vijfde snede, al naarmate de hoedanigheid van den grond den particulier toelaat, dezelfde indigo-velden aan te houden, terwijl het gouvernement, dat zijne aanplantingen geregeld jaarlijks in eens en te gelijk na het padi-gewas doet, door het, zoo het mogelijk ware, langer aanhouden dezer oude velden, zich zou schuldig maken aan eene groote verkorting van de regten der bevolking, die daarop aanspraak heeft, als eene terugbekoming voor de pas door haar afgestane versche gronden met nieuwe aanplantingen.

Het gouvernement kan dus van zijn velden niet meer dan tot en met hoogstens de derde, schrale snede gebruik maken, en wel om de redenen, die wij hierboven reeds hebben omschreven.

Maar, nu zal men tot ons natuurlijk de vraag rigten: Wanneer het gouvernement over zulke uitgebreide en onbeperkte gronden en middelen beschikt, waarom kan het dan ten minste niet even zoo goed en met hetzelfde voordeel werken als de particulier?

Ons antwoord zou voldoende kunnen zijn met te zeggen, Het gouvernement plant en werkt voor de leus, of voor wien anders, dan voor hem, wien het niet aangaat? Een particulier plant en werkt voor zich zelven, en werkt eerst dan in *zijn* belang, indien hij werkt in dat van zijne ondergeschikten.

Wil men het feitelijk bewijs? Welnu, men opene dan zijne oogen, of onderzoeke slechts te Djokjokarta, of niet alle particuliere planters aldaar goede zaken maken, en of hunne landen niet steeds in bloei, en de bevolking in welvaart toenemen? of de verpachters of verhuurders der gronden niet twee, drie, viermaal meer inkomsten daarvan genieten, dan vóór de landverhuur? of dien ten gevolge de behoefte en weelde niet verbazend is toegenomen? en of vroeger ooit aldaar eene zoo ongestoorde rust heeft geheerscht?

Maar hoe is dit alles verkregen? Dit alles is verworven, omdat, indien men de natuur haren loop laat, zij haar doel bereikt, aller belangen aan elkander verbindt, en een onverbreekbaren band daarstelt. Of liever, omdat het natuurlijke en gezonde egoïsme hier alléén de belangen van *alle* partijen in evenwigt houdt.

Maar kan het gouvernement ook niet, door hetzelfde middel, hetzelfde resultaat verkrijgen? Neen! en wel om de eenvoudige reden, dat het gouvernement geen particulier *kan* zijn.

Wij zullen dit zoo kort mogelijk ophelderen en door bewijzen staven. Deze bewijzen, of liever feiten, zullen wij in hunne bijzonderheden behandelen, uiteenzetten en toelichten. De feiten, men versta ons wel, bestaan in de regeling en de orde van het werk.

De particulieren te Djokjokarta huren, zoo als wij gezegd hebben, de gronden, waarop dorpen (dessas) en bevolking zich bevinden, perceelsgewijze van den sultan en zijne onderdanen [1]), tegen eenen jaarlijkschen hoogen pachtschat, in twee termijnen te voldoen, en treden daardoor dadelijk in diens regten.

De ongelijke gronden van de verschillende, zoo veel mogelijk aan elkander grenzende percelen, te zamen één geheel uitmakende, worden in het algemeen ieder afzonderlijk, doch op dezelfde wijze, door de particulieren geadministreerd.

Zij verdeelen namelijk de gronden van ieder dorp of dessa [2]) afzonderlijk, in overleg met diezelfde bevolking, volgens het Javaansch gebruik, in vijf gelijke deelen.

Twee deelen hiervan worden ter beschikking gesteld van den huurder, twee even groote deelen worden der bevolking afgestaan, als eene belooning voor het werk, dat zij voor den huurder verrigt, en waarover zij naar goedvinden mag beschikken, en een deel wordt het dorpshoofd als surveillant toegekend.

Het twee vijfde gedeelte van den huurder wordt nu, naar zijne verkiezing, door diezelfde bevolking met indigo beplant.

Het beploegen der gronden, het beplanten, onderhouden enz. dier velden, geschiedt evenzoo door diezelfde bevolking, tegen de belooning, hierboven vermeld. Zij doet dit werk ten allen tijde met het grootste gemak, omdat zij, zoo als wij reeds gezegd hebben, nooit hare geheele aanplanting, met al het daartoe behoorende, in eens verrigt.

De gronden zijn zoodanig bij of rondom ieder dorp of dessa gelegen, dat de bevolking op eigen terrein, wanneer zij daartoe lust gevoelt, (want het komt er geen uur of dag op aan, omdat alles zoo geregeld en geleidelijk gaat), het werk willende verrigten, zelden verder dan hoogstens vijf minuten behoeft te gaan, om op de uiterste grens te komen, en het geheel, om zoo te zeggen, uit hare woningen te kunnen surveilleren. *(Wordt vervolgd.)*

1) In de residentie Soerakarta geschiedt de inhuur door particulieren op dezelfde wijze, maar is de verdeeling van het werk en der gronden anders, omdat er uitsluitend koffij wordt geteeld, en omdat deze cultuur eene geheele andere regeling en verzorging vereischt, dan de indigo, die aldaar niet noemenswaardig is, doordien zij zoo weinig wordt geteeld, omdat, zoo als wij vernemen, de tegenwoordige resident aldaar een tegenstander van die cultuur is,—waarom weten wij niet, en twijfelen, of hij het zelf wel weet!—Van daar dan ook, dat er thans, ondanks zijne tegenwerking, ook te Soerakarta weder indigo mag worden geteeld.

2) Ieder dorp of dessa heeft een zeker aantal huisgezinnen; elk huisgezin, of werkbaar man heeft een eigen huis, rondom omgeven met een erf, beplant met bamboe, kokos en andere vruchtdragende boomen, ook wel met soorten van zeer productief of duur gewas, dat alles omheint.

Deze gezamenlijke erven en gronden, met hunne huizen, een dorp uitmakende, zijn niet begrepen onder die verdeeling, welke hierboven wordt omschreven, maar blijven de uitsluitende eigendom van den bewoner, even als de producten, door hem daarop geteeld.

KOFFIJ IN DE OOST.

(Uit de Calcutta Review)

(Vervolg.)

Maar, wanneer de nood op het hoogste is gestegen, is de uitkomst nabij; zoo ging het ook met de ceylonesche planters.

„Het einde van 1849 en het begin van 1850 zag het handels crediet herleven. De invoer werd levendiger, de prijzen beter, en een degelijker systeem op de plantagien leverde resultaten, die krachtig medewerkten, om het algemeen wantrouwen in de koffijteelt weg te nemen; evenwel moeten wij erkennen, dat sommiger oordeel over die cultuur van den beginne af steeds dezelfde was gebleven: Zij hadden altijd aangedrongen op spaarzaamheid, hoewel de algemeene regel tegen hunne handelwijs aandruischte; zij voorzagen den dreigenden ondergang als een noodzakelijk gevolg van een systeem, dat in strijd was met elk handelsprincipe, en verheugden zich bij voorraad over een algemeenen ommekeer ten goede, wanneer ooit de omstandigheden de meerderheid tot het inslaan van een beteren weg zouden nopen.

Gedurende de panische koffij-vrees kochten eenige mannen van ondervinding, die kapitaal en vertrouwen bezaten, verschillende eigendommen tegen spotprijzen. Koffij- landen, beplant met vruchtdragende boomen, hoewel met kreupelhout begroeid, werden tegen minder dan den oorspronkelijken prijs van het land verkocht, terwijl bovendien op vele daarvan, aan uitgebreide werken veel was te koste gelegd. Twee landen in Badulla, groot 350 acres met driejarige koffij, die £ 10,000 hadden gekost, werden voor £ 350 verkocht. Eene andere plantaadje van 100 acres, in het district van Dolosbagie, werd voor £ 105 verkocht, terwijl de eigenaar er £ 4,000 voor had betaald.

Het land Hindogalla had £ 15,000 gekost, en bragt in 1849 slechts £ 500 op, terwijl de plantaadje Moorootil £ 700 opbragt, nadat er £ 9,000 aan besteed waren. Deze twee laatste waren nogtans naauwlijks de sommen waard, die er voor werden gegeven, daar de landstreek zeer slecht gekozen en de grond allerschraalst was. In de meeste gevallen dekten de eerste inzamelingen den geheelen inkoop, daar, na de buitengewone gedruktheid van 1848, de markprijs in het moederland rijzende was, zoodat de planters, door den nood tot zuinigheid gedrongen, binnen twee jaren tijds uit hun moeijelijken toestand geraakten, en velen zelfs in zeer gunstige omstandigheden verkeerden.

Schrale oogsten, het gevolg van verwaarloosde cultuur op zoovele eigendommen, droegen niet weinig bij tot het stijven der europesche markt. De volgende statistieke opgaaf geeft de langzame, maar in het oog vallende uitwerking aan, eerst van gebrekkige cultuur, en naderhand van zorg en ijver in het bestuur van de ceylonesche koffijtuinen.

Koffij, van Ceylon, ingescheept gedurende de navolgende jaren:

		Centenaars.
1848—49	koffij van de plantaadjes	210,633.
	door de inboorlingen geleverd	121,215.
		331,848.
1849—50	koffij v. d. plantaadjes	230,866.
	door de inboorlingen geleverd	99,071.
		329,937.
1850—51	koffij v. d. plantaadjes	197,636.
	door de inboorlingen geleverd	90,274.
		287,910.
1851—52	koffij v. d. plantaadjes	155,386.
	door de inboorlingen geleverd	152,621.
		308,007.
1852—53	koffij v. d. plantaadjes	208,658.
	door de inboorlingen geleverd	115,451.
		324,109.

Van dat tijdperk af, is de productie van het eiland gestadig toegenomen, tot dat de oogst in 1856 tot 500,900 centenaars steeg. Deze vermeerdering is gedeeltelijk een gevolg van het vermeerderd aantal tuinen, maar voornamelijk van de uitmuntende wijze van bebouwen, en van de milde toepassing der bemesting.

De schrijver der brochure „Coffeeplanting in Ceylon" zegt, ten opzigte van het bemesten der koffijlanden: „Er zijn hierbij vele zwarigheden te overwinnen, wegens de localiteit der koffijplantagien, hoewel het niet te betwijfelen is, of de moeite zal ruim beloond worden door eene opbrengst, zoo rijk, als wij haar nooit gekend hebben. Rundermest is zeker het geschiktst; het vee wordt op stal gevoed met guinea-gras, waar de hoogte van de ligging der plantaadje het toelaat, of met Mauritius-gras, dat in de ravijnen tusschen de koffij wordt geplant: aldus tegelijker tijd het onkruid werende en voordeel aanbrengende. Ook worden er varkens gehouden, en de koffijschalen worden bij de mestspecie gevoegd; inderdaad worden alle zelfstandigheden, die ammonia kunnen opleveren, als rottend hout, onkruid enz., op de plantagien te nutte gemaakt. Elk arbeider, zich naar zijn werk begevende, is verpligt eene mand vol medetenemen, van de meststof, die daarna door eenige andere personen om de wortels van den boom in den grond wordt gewerkt."

Voor zoo verre ons bekend, is slechts een enkel landgoed op eens geheel bemest geworden, en dit is ook zelden noodzakelijk. Wij verwachten, dat binnen weinige jaren het bemesten zoo geregeld en systematisch zal plaats vinden, dat elk gedeelte eener plantaadje om de twee of drie jaren zal bemest worden, en hierop gronden wij onze hoop op eene voortdurende en toenemende productie van de reeds bestaande tuinen, die de oogsten, tot nog toe verkregen, verre zal overtreffen. Het land, dat geheel bemest werd, zonder dat er eene grens voor de uitgaven was gesteld, vergoedde de onkosten ruimschoots, door eene opbrengst van 20 centenaars per acre; slijk, rundermest en vermolmd hout uit het naburige woud waren de zamenstellende bestanddeelen der gebruikte specie, en om de planten werd de grond overal omgewoeld, om den mest aan te brengen."

Onder de vele verbeteringen, gedurende de laatste jaren in den Ceyloneschen landbouw ingevoerd, mogen wij niet onopgemerkt laten de prachtige waterleiding, daargesteld door wijlen den heer Mor... en zijnen deelhebber, den heer Tyfler, in de vallei van Daamb... om het Rajawella-land uit de Mahavilla-Ganga-rivier te besproeijen. De aldus besproeide plantaadje bevat ongeveer 700 acres koffijland; de grond is buitengemeen vruchtbaar, maar leed dikwijls door groote droogte, hetgeen na vermelde kunstmatige besproeijing niet meer is te vreezen. De werken zijn voltooid en, eenigen tijd geleden, werden de genomene proeven met den besten uitslag bekroond; er bestaat dus geen twijfel, of de uitgaven zullen wel ruim gedekt worden door een rijkeren oogst.

(Wordt vervolgd.)

SCHEEPSBERIGTEN.

Straat Sunda Doorgezeild.

DATUM.		VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN	DAT OF	NAAR
November	17	Nederlandsch	Vriendentrouw	D. Grevelink	Batavia	15 November	Golf van Perzië.
〃	19	〃	Alcor	T. J. van Oppen	Batavia	17 〃	Rotterdam.
〃	20	Engelsch	Lord Wariston	W. Lock	Melbourne	23 October	Batavia
〃	—	Fransch	Notre Dames des Victoires	H. Maugue de l'Etang	Samarang	14 November	St. Nazaire.
〃	22	Engelsch	Cheiftain	Ph. Jocqué	Canton	15 〃	Londen.
〃	—	Nederlandsch	Ida Elisabeth	H. Cramer	Cardix	21 Augustus	Batavia.
〃	—	〃	St. Michaël	L. D. Boswijk	Batavia	18 November	Sydney.
〃	—	Amerikaansch	Mandarin	J. W. C. Perit	Shanghay	8 〃	New-York.
〃	26	〃	Levanter	Petersen	Macao	13 〃	〃

Aangekomen schepen te *Batavia.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN	GEZAGVOERDERS.	VAN		AGENTEN.
November	24	Nederlandsch	bark	Provincie Drenthe	H. Beckering	Amsterdam	22 Julij	Schimmelpenninck & Co.
〃	—	〃	brik	Jan van Galen	P. H. de Boer	Manilla	10 Nov.	van Ommeren, Rueb & Co.
〃	—	Fransch	bark	Camoëns	Gaumaume	Havre		J. Cezard & Co.
〃	25	Ned. Indisch	〃	Ijdroesie	Said Bafagie	Indramaijoe	21 Nov.	B. J. Jacobs.
〃	—	〃	〃	Al Adanie		Koetei	9 〃	Buijs, Jacobson & Co.
〃	—	Nederlandsch	brik	Cornelia Hendrika	de Boer	Japan	3 〃	Hauger & Schuurman.
〃	—	〃	bark	Jeannette en Agatha	C. Kleijndert	Samarang	18 Nov.	Landberg, Bezoet de Bie & Co.
〃	—	〃	〃	Het Zeepaard	Tjebbes	Soerabaja		Maclaine, Watson & Co.
〃	—	〃	〃	Guurtje en Maria	Boursse Wils	〃	17 Nov.	de Weerdt, Ruyl & Co.
〃	—	〃	bark	Grondwet	T. C. Kamminga	Samarang	19 〃	Van Ommeren, Rueb & Co.
〃	26	〃	schip	Arij Scheffer	J. G. Kuist	Amsterdam		B. van Leeuwen & Co.
〃	—	〃	bark	Laura en Adèle	H. F. C. L. von Noël	Amsterdam		C. Bahre & G. Kinder.
〃	—	Hamburgsch	brik	Schiller		Hamburg		Pandel & Stiebuss.

In lading liggende schepen te *Batavia.*

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Valparaiso*	H. A. Elterman	Padang	Hauger & Schuurman.
〃	〃	Maarten van Rossem*	P. F. Rijken	Rotterdam	
〃	〃	Zeevaart*	H. G. Biesthorst	Pasoeroean	〃
〃	〃	Eva Johanna*	H. de Boer		〃
〃	〃	Anna Paulowna*	W. Bik Wz.		〃
〃	brik	Cornelia Hendrika*	de Boer		〃
〃	bark	Julia*	A. van der Kolf		〃
〃	brik	Joan Jacob	Helphorst		Schimmelpenninck & Co.
〃	schip	Cornelis Houtman	J. H. Rohlan	Amsterdam	〃
〃	bark	Pantalon	Bruinzeels		〃
〃	〃	Emilie	Marker		〃
〃	〃	Christiaan Louis	de Vos		〃
〃	〃	Constance	Kimmerer		〃
〃	〃	Provincie Drenthe	H. A. Beckering		〃
〃	schip	Acadia	G. Greefkes		〃
〃	bark	Ambonia	W. H. Rusman		〃
〃	4 mast	schoener Argo*	van Teutem	Bezoekie	Reijnst & Vinju.
〃	bark	Alblasserdam	J. 't Hoen		Maclaine, Watson & Co.
〃	〃	Cornelis Smit*	B. Waldeuaar		〃
〃	schip	Susanna en Elisabeth*	C. Ouwehand		〃
〃	bark	Regina Maria*	S. Ouwehand		〃
〃	〃	Stad Middelburg*	D. D. Ouwehand		〃
〃	〃	Het Zeepaard*	Tjebbes	Middelburg	〃
〃	schip	Electra*	H. Wegman	Soerabaja	〃
〃	〃	Johanna en Geertruida*	Flens		〃
〃	〃	Cheribon*	W. J. Coers		Landberg, Bezoet de Bie & Co.
〃	〃	Johanna Christina*	J. R. de Boer		〃
〃	〃	Johannes Anthonius*	F. Metz		〃
〃	〃	Louis Meijer*	O. Hazewinkel		〃
〃	〃	Twee Cornelissen	J. C. Krijs		〃
〃	〃	President Piste*	J. C. Hartsch		〃
〃	〃	Noord Braband*	H. R. Bok		〃
〃	〃	President van Rijckevorsel*	G. Vermey		〃
〃	〃	Cornelia en Geertruida	C. E. Hoeksma		〃
〃	bark	Voorwaarts*	G. F. Bus		〃
〃	〃	Souburg*			〃
〃	schip	Nieuwland	D. G. Pott		〃
〃	bark	Elisabeth	H. A. Harms		〃
〃	〃	Anna	Dabroek		〃
〃	〃	Jeannette en Agatha	C. Kleijndert		〃
〃	〃	Willem III*	C. van der Burg		〃
〃	brik	Wildeman	A. J. Deiest	Soerabaija	Tolson, Hunt & Co.
〃	bark	Haamstede*	H. H. de Boer		van Ommeren, Rueb & Co.
〃	〃	Susanna*	C. J. Kaleshoek		〃
〃	〃	Koerier*	J. F. Retgans		〃
〃	〃	Jan van Galen*	P. de Boer		〃
〃	〃	Grondwet*	F. C. Kamminga	Nederland	〃
〃	〃	Constantia*	E. Vonck		〃
〃	schip	Ternate*	T. Carsz Tu.		〃
〃	〃	Johanna Maria Christina	Gorter		Paine, Stricker & Co.
〃	〃	Anna Justina	Siedenberg	Soerabaija	〃
〃	bark	Welvaart	Mooi		〃
〃	〃	Vijf Gebroeders	G. J. Teensma		B. Kopersmit & Co.
〃	〃	Neptunus*	F. Schuurman		〃
〃	〃	Wilhelmina Lucia*	G. Poolman		〃
〃	〃	Waterloo*	D. Duinker		〃
〃	〃	Eensgezindheid*	B. G. Flik		〃
〃	〃	Ouderkerk a/d. Amstel*	D. H. Kramer		〃
〃	〃	Ida Elisabeth*	H. Kramers		〃
〃	〃	Postiljon*	van de Poll	Japan	Dümmler & Co.
〃	〃	Abel Tasman*	J. R. Rijken		de Weerdt, Ruijl & Co.
〃	〃	Tagal*	Göbel		〃
〃	〃	Koning en Vaderland	van Bruggen		〃
〃	〃	Guurtje en Maria	Boursse Wils		〃
〃	〃	Allegonda Jacoba	Deuzholtz		J. Cezard & Co.
〃	〃	Odilia Magaretha	Hazelhoff		〃
〃	schip	Willem de Eerste	T. J. Niedfeld		〃
〃	〃	Delft*	van Geelkerken		〃
〃	bark	Landbouw*	P. Kleijnenberg		〃
〃	schip	Admiraal de Ruijter	B. Koster		E. Moormann & Co.
〃	bark	Ferdinandina Emma	Tange	Soerabaija	
〃	〃	Koning Willem III	Zeijlstra	Soerabaija	B. van Leeuwen & Co.
〃	〃	Senior	Swart		C. Bahre en G. Kinder.
Nederl. Ind.	〃	Java*	Worthington		Schimmelpenninck & Co.
〃	〃	Ameer*	Sech Ballagie	Soerabaija	Buijs, Jacobson & Co.
〃	〃	Djaidal Karim*	Abdul Rachman	Samarang	〃
〃	〃	Kim Tjauhost*	Goei Bengkiat	Sam. en Banjermassing	〃
〃	〃	Bacht Mastora*	Said Allabaasij		〃
〃	schoener	Atiatul Maulah*	Hadjie Ariep		〃
〃	brik	So-ootdin*	D. T. Varkevisser		B. J. Jacobs.
〃	〃	Atiatool Rachman*	Sech Oemar Bafadal		〃
〃	bark	Fathal Hair*	Sech Bahasoan		〃
〃	〃	Ydroesie*	Said Bafadal	Muntok en Singapore	〃
〃	brik	Zwaluw*	P. P. Bloem	Japan	Hauger & Schuurman.
〃	bark	Wilhelmina Cox*	Deibel	Samarang	Cassalette & Co.
Engelsch	schoener	Alice Marten*	Starres		Hunter, Houghton & Co.
〃	bark	Vernon*	Gilbert		〃
〃	〃	Richard Thornton	J. D. Ramsay		Martin, Dyce & Co.
〃	schip	Lord Warriston*	Look		Morgan, Melbourn & Co.
Fransch	bark	Mauritius*	Regnier		C. Bahre & G. Kinder.
〃	schip	Ville de Paris*	Marillet		J. Cezard & Co.
〃	〃	Albert Cezard*	Dolu		〃
Amerikaansch	bark	Escort*	Pepper		Paine, Stricker & Co.
〃	〃	Agnes*	Lyttle	Padang	〃
Bremer	〃	Therese*	Hoborst	Amsterdam	C. Bahre & G. Kinder.
〃	brik	Clara*	Hunken	Bremen	〃
Hamburg	schoener	Helene*	Range		〃
〃	schip	Neumuhlen*	Heuer		Meisendorff, Wilmans & Co.
Hanover	〃	Osnabruck*	Wolff	Hamburg	C. Bahre & G. Kinder.
〃	〃	Kroonprins Ernst August*	Meijer		〃
〃	〃	Luneburg*	Woortman	Bremen	E. Moormann & Co.
〃	bark	Munster*	Kok	Soerabaija	〃
Zweedsch	brik	Selma*	Larsson		Paine, Stricker & Co.
〃	bark	Prince Oscar*	Oberg		〃
Deensch	〃	Valkyrien*	Strandgaard	Copenhagen	〃

Vertrokken schepen van *Batavia*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
November	25	Nederlandsch	bark	S. van Heel	J. H. Dietz	Soerabaija
"	—	"	"	Baron Fortüner van Dambenoy	Kruijmel	Nederland
"	—	"	"	Twee Anthony's	C. van Rijn van Alkemade	"
"	—	Ned. Indisch	stooms.	Palembang	H. J. Roseboom	Singapore
"	26	"	"	Banda	A. G. Bosch	Samarang en Soerabaija
"	—	Nederlandsch	bark	Generaal Michiels	P. J. Visser	Indramaijo
"	—	"	"	Generaal de Stuers	F. Fockens	Tagal
"	—	"	schip	Willem de Zwijger	B. L. van der Dries	Passoeroean
"	—	"	bark	H. Liduina	van Brink	Tjilatjap
"	—	"	"	Karel en Henricus	A. van der Geer	Soerabaija
"	—	Hanov.	schip	Cesar Godefroy	N. Störtenbecker	Engeland
"	—	"	"	Arracan	Both	Nederland via Soerabaija
"	—	Ned. Indisch	bark	Adenan	Amanoedin	Bandjermassing
"	27	Deens	"	Johann Christoph	Nielsen	Falmouth
"	—	Ned. Indisch	brik	Arachman	Moh. Seman	Samarang
"	—	"	"	Fathool Mobark	Kassan	Palembang

Aangekomen schepen te *Samarang*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Nov.	11	N. I.	bark	Goan Lie	Lo Sientiang	Riouw.
"	12	Hamb.	schip	Wiedeman	Kalekloser	Soerabaija.
"	—	N. I.	stooms.	Samarang Packet	J. F. Scheel	Batavia.
"	—	"	brik	Thai Goan	I-Kegbeng	Rembang.
"	—	"	bark	Kaliemantan	Lie Oentat	Banjermass.
"	13	Ned.	"	Noordster	J. Lutijen	Pekalongan.
"	14	N. I.	schoen.	Bientang Toedjoe	C. F. Beasley	Batavia.
"	—	"	bark	Arief Bandjarmassing	Mohm. Saleh	"
"	—	"	stooms.	Batavia	Neijts	Soerabaija.
"	—	"	schoen.	Sumatra	Moesa	Batavia.
"	15	Ned.	bark	Isaac da Costa	H. D. Lorther	Soerabaija.
"	17	N. I.	brik	Srie Maajit	Said Segaf	Riouw.
"	—	Ned.	bark	Kinderdijk	Zwanenburg	Amoy.

Vertrokken schepen van *Samarang*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Nov.	12	Ned.	bark	Louisa	P. Buijs	Soerabaija.
"	—	N. I.	"	Thai Goan	Liem Tikan	Grissee.
"	—	"	brik	Arachman	Moh. Seman	Batavia.
"	13	"	bark	Atiedjatoor Rachman	Sech Banseer	Singapore.
"	—	"	"	Faidool Rachman	Sech Ba-Alie	Grissee.
"	—	"	"	l'Amité	J. Huwart	Soerabaija.
"	14	Fransch	schip	Notre Dame de Victoire	M. de l'Etang	Frankrijk.
"	15	N. I.	stooms.	Samarang Packet	J. F. Scheel	Batavia.
"	—	"	"	Batavia	Neits	"
"	16	Ned.	schip	Prins Fred. d. Nederl.	C. C. de Witt	Soerabaija.
"	—	N. I.	brik	Thei Goan	I-Kegbeng	Tagal.
"	17	Ned.	bark	Guurtje en Maria	Boursse Wils	Nederland.
"	18	"	"	Jeannette Agatha	A. Cleijndert	Batavia.
"	—	N. I.	schoen.	Sumatra	Moesa	Bandjermass.

In lading liggende schepen te *Samarang*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	BESTEMMING.	AGENTEN
Nederlandsch	schip	Philips van Marnix	E. van Duijn	Batavia	B. Koperamit & Co.
"	"	Ardjoeno	J. F. A. Rapp		Dorrepaal & Co.
"	"	Johannes Lodewijk	A. H. van der Waal	Nederland	"
"	"	Noordster	J. Lutijen	"	MacNeill & Co.
"	bark	Isaac da Costa	H. B. Loschen	"	"
"	"	Kinderdijk	D. Zwanenburg		Dorrepaal & Co.
Nederl. Indie	"	Marianne Anthoinette	J. Winter	Batavia	B. Koperamit & Co.
"	"	Ellen	T. A. P. Wentholt	"	"
"	"	Sara Eleonora	D. Schuijmer	"	Dorrepaal & Co.
"	"	Goanlie	Lo Sien Tjiang	Grissee	Gezagvoerder.
"	"	Arief Banjermassing	Mohamat Saleh	Bandjermassing	"
"	brik	Joesrool Karim	S. A. B. A. Said	Batavia	"
"	"	Nasree Madjiet	Said Segaf		"
"	schoener	Bientang Toedjoe	C. F. Beasley		"
Engelsch	schip	Agamemnon	Thompson	Nederland	MacNeil & Co.
Fransch	"	Confiance	F. David	Bordeaux	C. Damnitz & Co.

Aangekomen schepen te *Amboina*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Oct.	1	N. I.	stooms.	Ambon	Hugenholtz	Batavia
"	11	"	schoen.	Maria	Ong Tjicsien	Balie Amp.
"	14	"	schip	Alfulck	Baradja	Banda
"	23	"	"	Moelkoel Bahar	Bakreso	"

Vertrokken schepen van *Amboina*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Oct.	2	N. I.	stooms.	Ambom	Hugenholtz	Batavia
"	20	"	schoen.	Maria	Ong Tjiesien	Macasser
"	23	"	schip	Djadoel Haer	Baas Baaij	Sum. via Soer

MARKTPRIJZEN.

Te BATAVIA, den 26sten November 1858.

Koffij, Java geen voorraad
—— Padang ƒ 33,— gehouden.
Rijst, Indramaijoe niet voorhanden.
—— witte Batavia 1ste kwaliteit, ƒ 140,— @ ƒ 150,—
—— " " 2de " ƒ 110,— @ ƒ 130,—
—— Carga ƒ 90,— @ ƒ 100,
Suiker, witte N⁰. 16. iets flaauwer echter @ ƒ 19— gehouden. De oogst voor 1859 van de fabrieken Karang Sambong en Sindang Laut geraamt op p. m. 27,000 picols gecontracteerd @ ƒ 16,50 te Cheribon te leveren:
Arak, ƒ 65,—
Wisselkoers op Holland ƒ 101,50 @ ƒ 102,50.
" op Engeland, ƒ 11,50, direct papier op 4/m @ ƒ 11,25.

Te SAMARANG, den 19den November 1858.

Koffij, ƒ 32,— afgedaan.
Suiker N⁰. 16, ƒ 18,—
Indigo, ƒ 4,30 prima qualiteit afgedaan.
Koehuiden, ƒ 60.— ℔ kodie oplevering geboden. Zonder voorraad.
Buffelhuiden, ƒ 55.— @ ƒ 60.— ℔ kodie oplevering geb. Zonder voorraad.
Staart Peper, ƒ 58,— niet voorhanden.
Rijst ordinair wit, ƒ 125.— ℔ k. @ 28 picol. zond. zak.
" carga " " 105.— @ ƒ 110,— idem.
Klapper Olie ƒ 15,—
Katjang " ƒ 14,50.
Rotting ƒ 9,— voor Bandjermassing.
Kadjang Matten, ƒ 10.—
Wisselkoers op Holland 6/m. dato 101 @ $101\frac{1}{2}$ %
Agio op papierengeld $\frac{1}{2}$ @ $\frac{3}{4}$ %.

Te SOERABAIJA, den 17den November 1 58.

Suiker N⁰. 16 ℔ picol ƒ 18,—
Koffij ℔ picol, ƒ 30,— nominaal.
Rijst, (witte) ℔ koyang ƒ 140,— @ ƒ 150.—
" (carga) " " ƒ 110,— @ ƒ 125.—
Koehuiden ℔ 100 stuks, ƒ 200.— @ ƒ 300,—
Arak. ℔ legger, ƒ 50.—
Klapper olie ℔ picol, ƒ 15,—
Wisselkoers, Pari
Rotting, ƒ $8\frac{1}{2}$.

Handelsberigt van China.

Hongkong, 28 *October* 1858.

De uitvoer naar Groot-Brittanje blijft eene groote vermindering aantoonen. $9\frac{1}{2}$ millioen ℔ werden in dit saizoen, tegen 21 mill. in het laatste, en $27\frac{1}{2}$ mill. in het voorlaatste saizoen, afgescheept.

Thee. De markt voor nieuwe congos werd den 16den te Canton geopend met de plaatsing van 2 chops-Oonams tegen 24.5 en 24.8 thls., welke prijzen door de Chinezen zelven als buitensporig werden beschouwd. Te Shanghae was er voor de afscheep naar de Vereenigde Staten in groene Theeën veel omgegaan. Te Foo-Chow waren de prijzen van goede Congo-soorten 2 thls. gestegen.

Ruwe Zijde. De markt te Shanghae was gemakkelijker; te Canton was het artikel 15 @ 20 thls. gestegen.

Droogerijen, enz. De handel in *Specerijen* zal spoedig weder zijn hoofdzetel te Canton vestigen. *Cassia Lignea* 500 pic. hebben @ 15 $ 25 koopers gevonden. *Cassia Buds* (knoppen) zijn gezocht en in geringen voorraad. *Cassia Olie* wordt @ 285 $ en 290 $ genoteerd, terwijl in *Staranijs* en *Anijsolie* geene transactiën plaats vonden. *Galnoten* 13 $ 80 @ 14 $ 50. De voorraad bedraagt 100 pic. 80 pic. *Rhubarber* zijn @ 52 $ geplaatst geworden.

Suiker. Aanvoeren weinig en de vraag voor afscheep naar Bombay en Australie gering. Canton No. 1 noteert 8 $, terwijl No. 2 7 $ 75 en No. 3 7 $ 30 waard zijn. Donkerbruine worden @ 4 $ 10 en 4 $ 20 verkocht. De Shanghae-markt is fermer.

Kamfer. Geringe voorraad en matige vraag @ 12 en 13 $.

Aluin. Schaarsch en gezocht.

Koperen Specie. 16 $ 25 ℔ picol.

Uitvoer.

Bindrotting begint beter vraag te genieten.

Peper gedrukt.

Sapanhout. In overvloedigen voorraad.

Opium. De Chinezen te Shanghae schijnen meer van dit artikel in ruil voor producten bekomen te hebben, dan zij wel gebruiken kunnen. Prijzen zijn aldaar nominaal, terwijl te Amoy de vraag matig is, en prijzen wat fermer zijn. Foo-Chow voorraad was gering en genoot goede vraag.

Katoen. Te Hongkong en Macao @ 14 $ 50 en 15 $ genoteerd; te Canton zijn 6000 balen @ 10. en 11.4 thls. geplaatst geworden; de voorraad is groot en de vraag flaauw. Vraag naar het artikel is tevens te Amoy gerezen en werd alles aan de markt aldaar verkocht.

Rijst. Hongkong: de vraag is beter, de houders fermer. Java- 1 $ 65 @ 1 $ 80. Siam 1 $ 50 @ 1 $ 1.70. Te Shanghae was de markt gedrukt en werd als volgt genoteerd: Siam thls 1.3.0. thls. @ 1.5.0. Java 1.8. thls. 1.9.3. Te Foo-Chow blijft de markt in gezonden toestand en is de vraag goed.

Mondbehoeften, enz. Gezouten Vleesch 15 $ het vat. Puike Spek 16 $ het vat. Meel @ 12 $ en 13 $ het vat gevraagd (fijne merken).

Manila Touw geniet @ 12 $ per pic. bijna geene vraag. Hetzelfde is met Europeesche touw het geval, dat tegen 11 $ de honderd en twaalf $ verkocht wordt.

Katoen Zeildoek wordt @ 27 cts. voor No. 2 en één cent minder voor elk lager nummer gezocht.

Salpeter wordt (de goede soorten) @ 11 $ 50 en $ 13 grif verkocht.

Steenkolen @ 10 en 12 $ per ton te plaatsen.

Metalen. Roodijzer is door het Fransche bestuur opgekocht voor de werken te Cochin-China. Lood is overal flaauw.

Wollen Goederen genieten meer vraag, maar de prijzen gaan niet vooruit

Amerikaansche Goederen. Hierin is vrij wat omgegaan. De verkoopen bedroegen 15000 ps. drills, 2500 ps. shirtings, 15000 ps. jeancs.

Shirtings. De markt is flaauw en gedrukt.

Katoenen Garen. De geheele voorraad gestaande in 200 bn., is tegen uitmuntende prijzen verkocht. Meerdere aanvoeren zouden thans goed te plaatsen zijn.

Wisselkoers op Londen 6/m. n/z. 4/7. Op Indië 3 d. n/z. 220 @ 221 ropijen. Souvereinen 4 $ 55 het stuk.

HANDELSBERIGTEN.

Aan- en Uitvoer te Macassar *van den 1 tot en met den* 31 *October* 1858.

Van Balie per praauw.

14,000 pic. rijst, 200 do. kapas, 270 do. tabak, 5 do. olie.

Van Ternate per N. I. schoener *Ester Helene*, gez. Bitjo.

500 pic. notenmuskaat, 4 do. parld'amonr.

Van Soerabaija per N. I. brik *Jeanette Maria*, gez. Danekes.

81 kn. diversen, 80 md., 125 kn. provisien, 1461 keld. arak. 10 do. lijnolie, 10 vn. teer, 70 keld. genever, 750 kn. zeep, 1 do. Eur. lijnwaden.

Van Maros per praauw.

250 koij. rijst, 70 boss. padie.

Van Boegies per praauw.

2 koij. sagomeel, 20,000 ps. pinangnoten.

Van Timor per N. I. schoener *Giraffe*, gez. Arve.

620 pic. sandelhout, 45 do. was.

Van Balie per praauw.

1730 pic. rijst, 110 do. takak, 70 do. kapas.

Van Glissoong per praauw.

1 koij. rijst.

Van Boengien per praauw.

150 koij. sagomeel, 2 pic. huiden.

Van Singapore per Hamb. bark *Bertha*, gez. Hanschildt.

608,21 pic. gambier, 30,000 ps. vloersteenen, 98,200 do. dakpannen, 200 do. groote stalenpannen, 14596 do. Siam zakken, 3425 do. houtwerk, 75 do. aardewerk.

Van Singapore per Eng. brik *Kim Hok Hein*, gez. Lofhees.

32 bn. garen, 35 kn. Eur. lijnwaden, 332 pic. gambier, 200 ps. donder en geweerbus, 40 do. ijzeren kanonnen, 324 pic. en 10500 ps. ijzer en ijzerwerk.

Van Timor per N. I. schoener *Jupiter*, gez. W. H. Voll.

181 pic. was, 5 do. huiden, 23 do. koffij, 310 do. sandelhout, ƒ 2400 gouden munt.

Van Cardiff per Ned. bark *Haamstede*, gez. de Boer.

920 tonn. steenkolen.

Van Balie per Hamb. *Tell*, gez. Koch.

6300 pic. rijst.

Van Soerabaija per N. I. bark *Snuffelaar*, gez. Oewa Raga.

114 ps. houtwerk, 1357 pic. koperwerk, 600 keld. arak, 55 pic. suiker, 9 vs. staal,

Van Soerabaija per N. I. stoomb. *Menado*, gez. Couteron.

2 kn. knoopen, 34 kn., 1 pak garen, 57 kn. manufact., 117 pakk. koperwerk. 1 kt. diversen, 17 kn., 3 bn. Eur. lijnwaden, 3 vn. teer, 2 bn. zeil en vlaggedoek, 4 tross. touwwerk, 3 kn. hoeden, 1 do. zadel, 2 do. Jap. paijongs, 50 vs. boter, 4 kn. geweren, 20 kn., 10 vn. dranken en kleinigheden.

Van Moluccos per N. I. stoomb. *Ambon*, gez. Hugenholtz.

87 pic. noten, 5 kn. thee, 35 pic. koffij, ƒ 1379 recepis.

Van Ampenan per Eng. bark *Swan*, gez. Crocq.

15,000 ps. stroozakken, 12,750 goudgeld.

Van Batavia per Eng. bark *Ellen*, gez. Bing.

18 kn. Eur. lijnwaden, 200 keld. genever. 150 kn. cognac, 66 kn., 30 md. dranken, 2 kn. reukwerk, 447 keld. arak, 1 kt. manufact., 1 do. ijzerwerk, 3 do. provisien.

Uitvoer.

Naar Bonthain per praauw.

399 pic. rijst, 79 do. gambier, 7 kn., 3 corg. Eur. lijnwaden, 42 pakk., 750 corg. garen, 1 kt. diversen, ƒ 5200 zilv. munt, 30 ps. aardewerk, 100 do. planken, ƒ 3480 recepis, ƒ 110 ps. sp. matten, 1 rol everlast, 7 kn. dranken, 3 do. ongebl. katoen, 40 corg. batik doeken, 250 doz. glaswerk, 130 boss. padie, 400 ps. paijongs, 4 bn. amfioen.

Naar Java per N. I. stoomb. *Menado*, gez. Couteron.

11 pic. was, ƒ 42950 recepis, 1 paard, 16 pic. koretten, 200 ps. buffelhoorn, 41 ks. oudkoper.

Naar Koetei per N. I. per schoener *So-ootdin*, gez. Moh. Osman.

2 kn. Eur. lijnwaden, 12 koij. rijst, 10 bn. garen.

Naar Shanghae per Hamb. bark *Catharina*, gez. Melthonsen.

1090 pic. rijst, 1496 do. agar agar, 123 do. triepangs, 1 kt. vogelnestjes, 1 do. koretten, 815 pic. rotting.

Naar Ternate per N. I. schoener *Esther Helene*, gez. Bitja.

17 kn. Eur. lijnwaden, 106 pic. ijzer, 15 doz. aardewerk, 10 bn. amfioen, 12 tonn., 150 blikk. kruid, 2 vn. meel, 12000 ps. knoopjes, 780 pic. zout, 20 blikk. loodwit.

Naar Shanghae per Hamb. bark *Emme*, gez. Muller.

3310 pic. rotting, 3522 do. rijst, 20 do. koffij, 274 do. agar agar.

Naar Soerabaija en Batavia per N. I. brik *Jeannette Maria*, gez. Danekes.

123 pic. masoi, 1 kt. en, bl. manufact., 37 vn. meel, 17 pic. kaneel, 447 do. was, 1460 do. kaijoebintoeroe, 45 paarden, 111 pic. noten, 2 oudkoper, 1 kt. koek.

Naar Batavia per Hamb. bark *Lüneburg*, gez. Woortman.

215 pic. pareld'amour, 4 kn. manufact., 1 vt. koperwerk.

Naar Batavia per Deen. bark *Wilhelmina*, gez. Woonsman.

77 pic. katjang, 150 do. koffij, 130 do. sandelhout, ƒ 10600 zilv. munt.

Naar Singapore per Eng. bark *Kim Hok Hein*, gez. Lofhees.

1250 pic. koffij, 610 do. katjang, 300 do. lange pitten, 106 do. huiden, 60 do. buffelhoorn, 17 do. haaivinnen, 700 do. rotting, 100 do. agar agar, 400 do. triepang.

Naar Singapore per Hamb. bark *Hensa*, gez. Hanschildt.

519 pic. koffij, 4342 do. rijst, 675 do. katjang, 266 do. lange pitten, 114 do. rotting, 229 do. tripang.

Naar Soerabaija per N. I. schoener *Jupiter*, gez. Voll.

269 pic. was, 153 do. noten.

Naar Koetei per Eng. bark *Swan*, gez. Crocq.

ƒ 7000 ps. sp. matten, ƒ 7000 zilv. munt.

Naar Balie per Hamb. *Tell*, gez. Koch.

50 kn. manufact.

Aan- en Uitvoer te Amboina *van den 1 tot en met den* 26 *October* 1858.

Van Batavia per N. I. stoomb. *Ambon*, gez. Hugenholtz.

50 ks. cognac, 10 do. manufact., 50 blikk. meel, 3 vn. brood, 1 kt. borden, 2 do. sla olie.

11 ks. dranken, *Van Soerabaija.*

50 keld. genever, 14 kn. manufact., 200 do. zeep, 1 do. geweren, 2 col. leder, 7 tonn. vet, 60 pic. rijst, 54 pakk. diversen, 7 kn. do.

12 kn. manufact., *Van Macasser.*

Van Balie Ampenan per N. I. schoener *Maria*, gez. Ong Tjiesien.

600 pic. rijst, 3 kn. lijnwaden.

Van Banda per N. I. schip *Alfulck*, gez. Kadier bin Abd. Baradja.

4 kn. jaconetten; 7 do. manufact., 5 do. chitzen, 19 vs. meel, 260 koij. rijst, 80 pic. koffij, 1 kt. Jap. paijongs, 3 col. woll. dekens, 8 pic. wit garen, 4 kn. koperwerk, 4 do. stolpen, 4 do. stopfleschen.

Van Banda per N. I. schip *Moelkoel Bahar*, gez. Sech Moh. Bakreso.

300 pic. Chin. paijongs, 20 do. koffij, 60 koij. rijst, 6 pic. poeder suiker.

Uitvoer.

Naar Batavia per N. I. stooms. *Ambon*, gez. Hugenholtz.

1 kt. diversen, ƒ 3600 recepis.
~~8 kn. diversen, *Voor Soerabaija.*~~
ƒ 6195 recepis.
57 zakk. notenmuskaat, *Voor Macasser.*
ƒ 750 recepis.

Naar Macasser per N. I. schoener *Maria*, gez. Ong Tjieseng.

300 pic. sagomeel, 120 do. notenmuskaat, 300 fl. kaijoe poetie olie, 3 kn. lijnwaden.

Naar Sumbawa en Soerabaija per N. I. schip *Djadoel Haer*, gez. Sech Achmat Baas Baaij.

500 fl. kaijoe poetie olie, 20 pic. sandelhout, 20 do. notenmuskaat, 50 ps. planken, 10 do. tafelbladen.

Aangekomen Passagiers te Batavia,

van den 23 tot en met 26 November 1858.

Met het Ned. Ind. Stoomschip Banda, kapt. F. H. Schmidt, de hh. Stoërs, van Oven, Lange, Luchtman, Schill, Harmsen, van der Schalk, Schoch, de Bruin, van Rosenberg en Z. M. troepen van Soerabaija via Samarang.

Met de Ned. bark Constantia, kapt. E. Vonck, de Zendelingen W. Smeding en Echtg. en Kruijl. van Rotterdam.

Vertrokken Passagiers van Batavia,

van den 23 tot en met den 26 November 1858.

Met het Ned. Ind. Stooms. Palembang, kapt. H. J. Roseboom, de hh. le Roij, S. Heilbuth, Coleman, van Hogendorp, van Oven, Stoërs, Dennison, Freeman en Echtg. en Jonkheer T. Crone naar Singapore en de heer J. H. Meijer naar Muntok.

Met het Ned. Ind. Stooms. Banda, kapt. A. G. Bosch, Z. M. troepen naar Samarang en Soerabaija.

CORRESPONDENTIE.

Een onzer geabonneerden op Sumatra's Westkust verzoekt ons medeedeling te doen: dat de Mailpaketten, terstond na de aankomst der Stoomboot te Padang, van daar per extra-post over Sumatra's Westkust worden gezonden; dat echter de tegenwoordige Resident van Tappanoli goed vindt, de extra-postpakketten, welke naar Baros en Singkel bestemd zijn, soms 6 dagen lang op het postkantoor te Siboga te laten liggen, voorgevende, dat het postpersoneel niet voldoende is, om extra-pakketten over te brengen en het voor de bevolking te bezwarend is, om zulks in heerendienst te doen. Dientengevolge werden brieven, die in 47 dagen van Europa te Padang aankwamen, eerst 20 dagen later te Singkel ontvangen. Twee jaren lang zijn de mailpakketten van Siboga naar Baros en Singkel per extrapost verzonden; het schijnt dus, dat die bezwaren destijds niet bestonden, of dat men er geen acht op sloeg. Het is onzen abonné onbekend, of de omstandigheden zijn veranderd, maar hij twijfelt daaraan; mogt dit echter het geval zijn, alsdan behoorde de Resident een voorstel aan het Gouvernement te doen, om vermeerdering van postpersoneel, op dat de groote havens Baros en Singkel niet worden verstoken van een voorregt, dat men op alle andere posten dezer kust geniet.

Snelpersdruk van H. M. van Dorp, te Batavia.

[illegible]

Rijst. [illegible]

Manufacturen. [illegible]

Amfioen. [illegible]

Suikerdozen(?) [illegible]

Katoenen Garen. [illegible]

Wisselkoers op Londen 6 ma. zigt, [illegible] 131 stuivers(?) [illegible] 5 pct. disc.

HANDELSBERIGTEN.

Aan- en Uitvoer te [illegible] van den 1 tot en met den 31 Februarij 18[illegible].

Van Bali per [illegible].

14,000 pic. rijst, 340 do. kopra, 275 do. [illegible] olie.

Van [illegible] per N. I. [illegible] gez. Rifja.

100 pic. [illegible], 2 do. [illegible]

Van Soerabaja per N. I. [illegible] gez. [illegible]

31 kan. [illegible], 80 ank., 145 kan. [illegible], 10 do. [illegible], 10 [illegible], 75 [illegible] genever, 7 [illegible] 1 do. [illegible]

Van Maros per prauw.

120 koij. rijst, 75 bos. padie.

Van Boegies per prauw.

2 koij. [illegible], 2,000 ps. [illegible]

Van Timor per N. I. schoener [illegible] gez. Aree.

620 pic. sandelhout, 45 do. was.

Van Solo per prauw.

1780 pic. rijst, 113 do. [illegible]

Van [illegible] per prauw.

1 koij. rijst.

Van [illegible] per prauw.

100 koij. [illegible] 2 pic. [illegible]

Van Singapore per Handb. [illegible] gez. [illegible]

[illegible] 71 pic. [illegible], 200 do. [illegible], 200 do. [illegible] 1 [illegible] 75 do. [illegible]

Van Singapore per [illegible]

Aangekomen Passagiers

van den 22 tot en [illegible]

Met het Ned. Ind. Stoomschip [illegible], [illegible] Smith, van [illegible] en Z. M. troepen.

Met het Ned. Ind. [illegible] en [illegible] en Krugh, van Rotterdam.

Vertrokken Passagiers

van den 23 tot en met

Met het Ned. Ind. Stoomsch. [illegible] [illegible] Rosa, [illegible] Heldring, Goldman, van [illegible] Freeman en Hobbs, en Jonghoer [illegible], Meijer naar Muntok.

Met het Ned. Ind. Stoomsch. Banda, Samarang en Soerabaja.

CORRESPONDENTIE

Een onzer abonnementen zoekt ons mededeeling te [illegible] terstond na de aankomst van de [illegible] per extra-post [illegible] den gezonden; dat echter van Tappanoli geed vindt, [illegible] naar Baros en Singkel [illegible] op het postkantoor te Sil[illegible] vende, dat het postverzorger [illegible]